Ministerie van Justitie en Veiligheid

Strafrechtketen 2020

Factsheet strafrechtketenmonitor

E-zine Jaarrapportage Strafrechtketen 2020

Dit is een e-zine van de strafrechtketen. Dit e-zine geeft een overzicht van beslissingen die door de diverse organisaties werkzaam in de strafrechtketen in 2020 zijn genomen en de daarbij behorende sancties die ten uitvoer zijn gelegd.

Figuren

1. Initiële stroom
Figuur 1.1 Door politie geregistreerde misdrijven
Figuur 1.2 Aanmeldingen bij Slachtofferhulp
Figuur 1.3 Geconstateerde overtredingen
Figuur 1.4 Uitstroom opsporingsfase
Figuur 1.5 Uitstroom naar type beslissing
Figuur 1.6 Uitstroom vervolgingsfase
Figuur 1.7 Uitstroom naar type beslissing
Figuur 1.8 Uitstroom berechtingsfase in 1e aanleg
Figuur 1.9 Uitstroom naar inhoud vonnis
Figuur 1.10 1e inhoudelijke beslissingen keten
Figuur 1.11 Beslissingen per ketenfase
Figuur 1.12 Beslissingen in de keten naar inhoud
Figuur 1.13 Piketmeldingen (o.b.v. declaraties) en toevoegingen

2. Doorlooptijden
Figuur 2.1 Doorlooptijd standaardzaken
Figuur 2.2 Doorlooptijd zaken voor de rechter
Figuur 2.3 Doorlooptijd Overtredingen
Figuur 2.4 Doorlooptijd Ondermijning
Figuur 2.5 Doorlooptijd Zeden en Kinderpornografie
Figuur 2.6 Doorlooptijd Zeden
Figuur 2.7 Doorlooptijd Verkeer
Figuur 2.8 Doorlooptijd Jeugd
Figuur 2.9 Doorlooptijd Hoger beroep

3. Herinstroom
Figuur 3.1 Herinstroom in de keten
Figuur 3.2 Herinstroom – beslissing vervolgingsfase
Figuur 3.3 Herinstroom – beslissing berechtingsfase

4. Sancties
Figuur 4.1 Opgelegde sancties

5. WAHV-overtredingen
Figuur 5.1 Verzonden beschikkingen WAHV-overtredingen

6. Tenuitvoerlegging
Figuur 6.1 Instroom en bezetting DJI
Figuur 6.2 Uitgevoerde taakstraffen 3RO
Figuur 6.3 Uitgevoerde taakstraffen RvdK
Figuur 6.4 Behandelde financiële sancties CJIB

Inhoudsopgave

Inleiding 2

Samenvatting 4

1. Initiële stroom 5
1.1 Geregistreerde delicten 5
1.2 Opsporingsfase 9
1.3 Vervolgingsfase 10
1.4 Berechtingsfase 12
1.5 Resumé: Totaal aantal initiële beslissingen in de keten 13

2. Doorlooptijden 17

3. Herinstroom 22
3.1 Herinstroom in de keten 22
3.2 Beoordeling OM herinstroom 23
3.3 Vonnis rechter herinstroom 23

4. Sancties 24

5. WAHV-overtredingen 25

6. Tenuitvoerlegging 27
6.1 Vrijheidsbenemende sancties 27
6.2 Taakstraffen 28
6.3 Financiële sancties 30

7. Relevante publicaties 31

Bijlage 32

Colofon

Dit is een uitgave van de Directie Strafrechtketen.
De directie is bereikbaar via (070) 370 6151.

Foto cover: Arie Kievit

Meer weten over de Strafrechtketen 2020?

Neem contact op met de Directie Strafrechtketen:
René van Koetsveld 06-11 53 46 48 | g.p.van.koetsveld@minjenv.nl
Inge Henneken-Hordijk 06-55 43 23 64 | i.henneken@minjenv.nl

Strafrechtketen 2020

Inleiding

In deze factsheet wordt door de organisaties die actief zijn binnen de strafrechtketen een beeld geschetst van de ontwikkeling[1] van de zaakstromen in het jaar 2020[2]. Dit jaar is een bijzonder jaar door het Covid-19-virus en de beperkingen die daar voor de gehele maatschappij bij horen. Ook binnen de strafrechtketen is de impact hiervan op de ontwikkeling terug te zien.

De gegevens zijn onder andere afkomstig uit de Strafrechtketenmonitor (SKM)[3]. In voorgaande edities waren ook gegevens opgenomen uit de KPI-monitor Uitvoering Strafrechtelijke Beslissingen (USB)[4], echter door het eerder publiceren van deze factsheet zijn deze gegevens nog niet beschikbaar. Na de zomer worden deze gegevens gepubliceerd.

Het strafrecht maakt onderscheid tussen misdrijven en overtredingen. Beide zijn strafbare feiten en door de wetgever is in de regelgeving bepaald of het een misdrijf of overtreding is[5]. Verder zijn er bepaalde verkeersovertredingen waarbij zonder tussenkomst van de rechter of officier van justitie een administratieve afhandeling kan plaatsvinden[6].

In deze factsheet wordt onderscheid gemaakt naar de initiële stroom in de strafrechtketen en de herinstroom.

Met de *initiële stroom* wordt het verloop beschreven van zaken binnen de strafrechtketen vanaf het moment dat het gepleegde delict ter kennis komt bij de diverse opsporingsinstanties tot het moment dat de betreffende opsporingsinstantie, de officier van justitie of de rechter voor de eerste keer in de keten een inhoudelijke beslissing in de zaak neemt. Hiermee is bedoeld een beslissing waarmee een oordeel wordt gegeven over de strafbaarheid. En als dit het geval is een oordeel over de schuldvraag: is een verdachte schuldig of onschuldig[7]. Is de verdachte schuldig? Dan is de vraag of er al dan niet één of meerdere sancties worden opgelegd.

Met *herinstroom* wordt het verloop van zaken bedoeld waarbij een verdachte gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om tegen de eerste inhoudelijke beslissing in verzet te gaan of bezwaar/beroep aan te tekenen. Ook komt het voor dat het niet lukt om de opgelegde sanctie uit te voeren. De zaak stroomt dan opnieuw de strafrechtketen in en wel bij het OM. Het OM beoordeelt deze zaken en neemt een nieuwe beslissing.

De strafrechtketen is sterk vereenvoudigd en schematisch als volgt weer te geven:

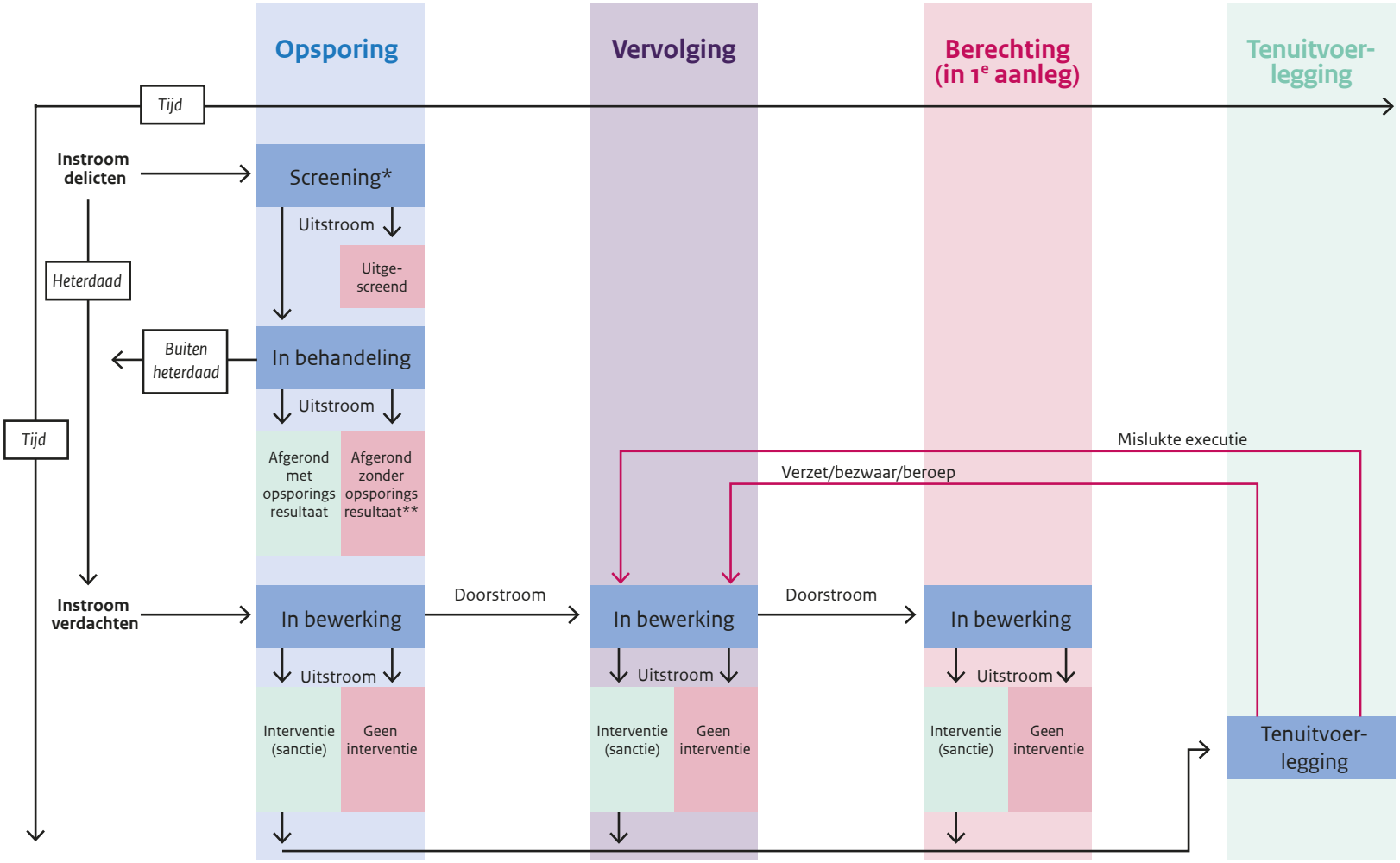

* Aan de hand van de Aanwijzing voor de Opsporing en lokale prioriteiten
** Inclusief vroegtijdig beëindigen

Samenvatting

Het jaar 2020 is een uitzonderlijk jaar.
De coronapandemie en de daarmee samengaande beperkingen en maatregelen hebben een directe invloed gehad op de ontwikkeling van de zaakstromen binnen de strafrechtketen.

Misdrijven

Na een jarenlange daling van het aantal geregistreerde misdrijven was er in 2019 sprake van een stijging. In 2020 komt het aantal bij de politie ter kennis gekomen misdrijven uit op 796.200 misdrijven. Dit is vergelijkbaar met 2019 (-1%). Wel is het aandeel online-criminaliteit sterk toegenomen. De klassiekere vormen van criminaliteit zijn in 2020 duidelijk gedaald, hetgeen samenhangt met alle corona-maatregelen gedurende het jaar. Zo heeft bijvoorbeeld de sluiting van winkels geleid tot minder winkeldiefstallen.

Overtredingen (exclusief WAHV)

Het aantal door de verschillende opsporingsinstanties geconstateerde overtredingen dat binnen het strafrecht wordt afgedaan is in 2020 ten opzichte van 2019 met 2% gestegen. Zo'n 9% van de overtredingen betreft een overtreding van de zogeheten corona-maatregelen.

WAHV-overtredingen

Het aantal WAHV-overtredingen (dat administratief met een boete wordt afgedaan) voor bepaalde verkeersfeiten is in 2020 ten opzichte van 2019 met 7% gedaald en komt uit op circa 7,8 miljoen overtredingen. Ook deze daling is voornamelijk toe te schrijven aan het verminderde verkeer in 2020 als gevolg van de corona-maatregelen, zoals thuiswerken en reisbeperkingen.

Afdoening door keten initiële stroom

Het aantal verdachten dat door de keten een eerste inhoudelijke afdoening in hun zaak heeft gekregen komt voor 2020 uit op 184.900 bij misdrijven (-15% ten opzichte van 2019) en 318.500 bij overtredingen (-2% ten opzichte van 2019). Het interventiepercentage (het percentage waarbij de verdachte uiteindelijk een interventie binnen of buiten het strafrecht krijgt opgelegd) is in 2020 vergelijkbaar met 2019; 68% bij misdrijven en 94% bij overtredingen.

Doorlooptijden

Bij de geprioriteerde zaakstromen is in 2020 de doorlooptijd als gevolg van de beperkingen door corona in de strafrechtketen opgelopen. Er zijn twee oorzaken aan te wijzen: 1. Door de beperkingen in o.a. zittingscapaciteit konden minder zaken worden afgedaan. 2. Vanwege de beperkingen is er wel tijd gevonden om oude voorraden af te doen (veelal met een OM-afdoening in plaats van op zitting te brengen), waardoor deze zaken wel in 2020 zijn uitgestroomd en daardoor de doorlooptijd negatief beïnvloeden.
De normen behorende bij de geprioriteerde zaakstromen worden, met uitzondering van één norm bij verkeer, in 2020 niet gehaald.

Herinstroom

In 2020 zijn 14.700 misdrijfzaken en 61.500 overtredingszaken opnieuw de keten ingestroomd naar aanleiding van verzet tegen een strafbeschikking of het mislukken van de executie.
De totale herinstroom afgezet tegen de initiële stroom komt in 2020 uit op 8% bij misdrijven en 19% bij overtredingen.

Sancties

In 2020 zijn (als gevolg van de genomen eerste inhoudelijke beslissingen en de beslissingen na verzetten en mislukte executies) in totaal 141.800 sancties naar aanleiding van misdrijven en 315.500 sancties naar aanleiding van overtredingen opgelegd. Zowel bij misdrijven als bij overtredingen is het aantal sancties ten opzichte van 2019 gedaald, respectievelijk met 18% en 8%. De daling heeft betrekking op alle soorten sancties, wel is de daling minder sterk bij de financiële sancties die bij overtredingen zijn opgelegd.

Tenuitvoerlegging

In 2020 is bij DJI in het gevangeniswezen de gemiddelde bezetting gedaald met 6% t.o.v. 2019. De gemiddelde bezetting in de justitiële jeugdinrichtingen is vergelijkbaar met 2019 (+1%) en de bezetting bij de forensisch psychiatrische centra is gestegen met 6%.
Het CJIB heeft in 2020 25% minder financiële sancties behandeld dan in 2019 en het aantal taakstraffen dat door 3RO is uitgevoerd is in 2020 ruim de helft (53%) minder dan in 2019. Door de Raad voor de Kinderbescherming zijn 31% minder taakstraffen gecoördineerd en door HALT zijn 17% minder halt-verwijzingen voltooid.

1. Initiële stroom

1.1 Geregistreerde delicten

Misdrijven

Samen met de politie zijn ook andere opsporings-instanties, zoals de Koninklijke Marechaussee, de bijzondere opsporingsdiensten (onder andere FIOD) en buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's), bevoegd tot het opsporen van (bepaalde) strafbare feiten. Echter, gegevens over het aantal geregistreerde misdrijven zijn in de Strafrechtketenmonitor alleen van de politie beschikbaar. In deze paragraaf worden deze gegevens gepresenteerd. Vanaf het moment dat er een beslissing ten aanzien van een verdachte over vervolging en verder dient te worden genomen, zijn wel gegevens beschikbaar van alle opsporingsinstanties

In 2020 zijn bij de politie 796.200 misdrijven ter kennis gekomen (ambtshalve geconstateerd of door aangifte). Het aantal misdrijven ligt daarmee op een nagenoeg vergelijkbaar niveau als in 2019 (-1%, zie figuur 1.1)[8].
In 2019 is voorzichtig geconcludeerd dat aan de jarenlange daling van de criminaliteit een einde was gekomen. Het jaar 2020 geeft geen aanwijzingen dat deze conclusie onjuist is. Door alle impact van Covid-19 op de samenleving is 2020 een dusdanig afwijkend jaar dat deze in de trendmatige ontwikkeling buiten beschouwing moet worden gelaten.
Wel is er een duidelijke verschuiving te zien. Het aantal misdrijven waarbij sprake is van online fraude en/of horizontale fraude of computercriminaliteit is in 2020 duidelijk gestegen. Het aandeel is inmiddels gestegen naar 14% van het totaal aantal misdrijven. In 2019 was 9%. Deze vorm van criminaliteit kent een lager ophelderingspercentage dan de klassieke vormen van criminaliteit en leidt minder vaak tot een verdachte die vervolgd kan worden.
Als alleen naar de meer traditionele vormen van criminaliteit wordt gekeken dan is voor heel 2020 sprake van een daling van 6%. De impact van de beperkingen en maatregelen in het kader van Covid-19 hebben hier zeker een rol gespeeld. Het aantal woninginbraken is in 2020 met 22% sterk gedaald ten opzichte van 2019. Dit houdt mogelijk verband met het zoveel mogelijk thuiswerken dat vanaf medio maart gold als onderdeel van de intelligente lockdown. Verder is er een duidelijke daling te zien voor wat betreft het aantal winkeldiefstallen, zakkenrollerij en straatroven.

Deze zijn respectievelijk met 12%, 46% en 16% in 2020 ten opzichte van 2019 sterk gedaald. De anderhalve meter maatregel en het sluiten van de horeca en uitgaansgelegenheden en minder toerisme heeft hier waarschijnlijk invloed op gehad.
Dit is ook een mogelijke verklaring voor de sterke daling van het aantal mishandelingen, openlijke gewelds-plegingen tegen personen en aantasting van de openbare orde. Deze zijn in 2020 gedaald met 10%, 22% en 7% ten opzichte van 2019. Het aantal bedreigingen is daarentegen met 5% gestegen in 2020 ten opzichte van 2019.

Figuur 1.1 *Door politie geregistreerde misdrijven*

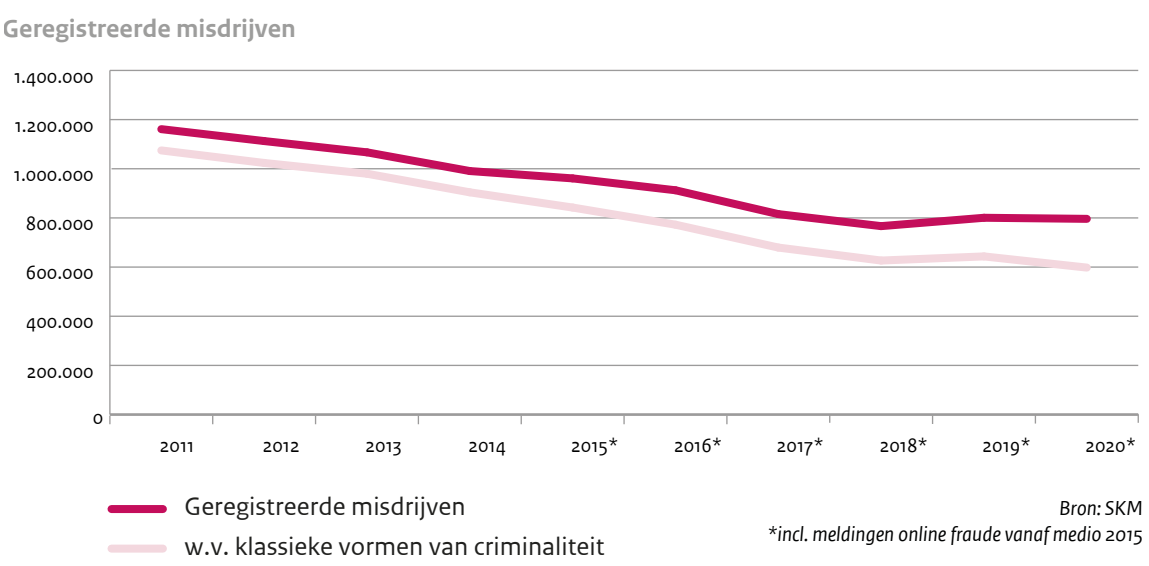

Bron: SKM
**incl. meldingen online fraude vanaf medio 2015*

Of er sprake is van een stijging of een daling varieert sterk per delicttype. Over het geheel genomen is het aantal vermogensdelicten in 2020 vergelijkbaar met het aantal in 2019.
Het aantal geweldsdelicten en diefstallen met geweld is met 4% en 8% gedaald. Verder is er een daling te zien bij het aantal opiummisdrijven (-8%). Het aantal verkeersmisdrijven laat eveneens een daling zien van 7%. In 2020 is het aantal delicten vernieling en openbare orde/openbaar gezag en het aantal misdrijven wapens en munitie met 7% respectievelijk 5% gestegen ten opzichte van 2019. Het aantal zedenmisdrijven is in 2020 vergelijkbaar met 2019 (-1%).

Dat de coronamaatregelen impact hebben gehad op de criminaliteit lijkt meer dan waarschijnlijk. Na de lockdown in maart 2020 was er een daling te zien bij de meeste klassieke vormen. Na versoepelingen in de zomer, was er sprake van een stijging van deze delicten welke aanhield tot de aanscherping van de maatregelen aan het einde van het jaar.

Slachtofferhulp

Slachtoffers van misdrijven kunnen voor emotionele hulp, begeleiding in het strafproces en hulp bij schadevergoeding terecht bij Slachtofferhulp Nederland (SHN).

In 2020 ontving Slachtofferhulp Nederland 210.500 aanmeldingen, hetgeen een daling is van 5% ten opzichte van 2019. Deze daling is qua delictentypen in lijn met de daling van het aantal door politie geregistreerde misdrijven en gerelateerd aan de gevolgen van de coronacrisis. Naast een daling van het aantal aanmeldingen werd ook de juridische dienstverlening van SHN geraakt door de sluiting van de rechtbanken en gerechtshoven. Daar stond wel een hoger bereik tegenover, omdat cliënten vaker thuis waren. Verder is de online-dienstverlening sterk gegroeid.

Het merendeel van de aanmeldingen is binnen gekomen via politie of Openbaar Ministerie (72% direct en nog eens 19% via ZSM[9]). Een klein deel (9%) heeft op eigen initiatief contact opgenomen met SHN. Dit beeld is al enige jaren hetzelfde.

De ondersteuning vanuit SHN gebeurde dit jaar (bijna) altijd telefonisch of via beeldbellen. Alleen in uitzonderingsgevallen vond er na goedkeuring van de teamleider een huis- of bureaubezoek plaats. In verband met Covid-19 gold bij SHN dat er in principe werd thuisgewerkt, tenzij niet mogelijk.

Figuur 1.2 *Aanmeldingen bij Slachtofferhulp*

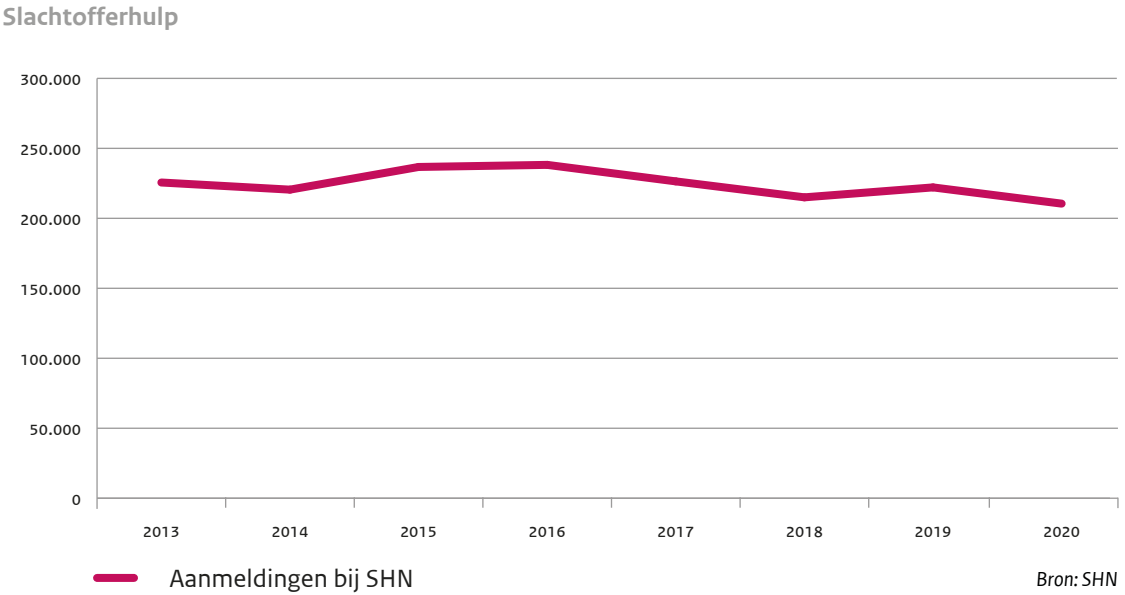

Bron: SHN

Verdere behandeling geconstateerde misdrijven

Op basis van de Aanwijzing voor de Opsporing is ten aanzien van 403.500 misdrijven in 2020 besloten om vooralsnog geen verdere opsporingshandelingen te verrichten (dit wordt afgewezen genoemd). Ten opzichte van het aantal ter kennis gekomen misdrijven komt het aandeel uit op 51%, hetgeen vergelijkbaar is met voorgaande jaren.

Deze afgewezen registraties/zaken betreffen in 2020 vergelijkbaar met voorgaande jaren veelal delicten zoals horizontale fraude (marktplaatsfraude), diefstal van brom- en snor- fietsen, diefstal van/uit of vanaf motorvoertuigen, vernieling en verkeersongevallen (verlaten plaats ongeval)[10]. Wel komt hier de stijging van horizontale fraude duidelijk terug.

Van deze afgewezen delicten is veelal een internetaangifte gedaan. Een internetaangifte is mogelijk bij de meeste veelvoorkomende delicten met uitzondering van gewelds- en zedendelicten. Daarnaast kan er alleen internetaangifte worden gedaan als er geen opsporingsindicaties zijn. Met opsporingsindicaties wordt bedoeld camerabeelden, een getuige of een mogelijke verdachte. Als er wel opsporingsindicaties zijn wordt de burger naar het politiebureau verwezen om aangifte te doen en kan dit niet verder via internet. Overigens geldt altijd dat op een later moment het misdrijf alsnog in onderzoek kan worden genomen. Bijvoorbeeld als een verdachte het misdrijf bekent of als alsnog een opsporingsindicatie wordt verkregen.

Van de misdrijven die door de politie verder in behandeling zijn genomen wordt na het uitvoeren van de opsporingshandelingen het onderzoek naar het misdrijf afgerond. Ook dan lukt het niet altijd om een verdachte te traceren. In 2020 zijn 143.200 onderzoeken afgerond zonder verdachte(n). Ten opzichte van voorgaand jaar is dit aantal gedaald met 5%.

In 2020 zijn voorts 58.300 zaken vroegtijdig beëindigd. Dit betreft zaken die vroeg in het opsporingsproces worden stopgezet vanwege capaciteitsoverwegingen of omdat het geen kansrijk vervolgbare zaak is of omdat een niet-strafrechtelijke interventie effectiever is.
In 2019 was dit aantal al sterk gestegen, maar in 2020 stijgt dit aantal nog verder en wel met 60%. Het aandeel vroegtijdig beëindigde zaken komt hiermee op 7% van het totaal aantal zaken.
De sterke toename in 2020 van het aantal registraties die vroegtijdig zijn beëindigd heeft meerdere oorzaken, namelijk:

- meer eenheden gebruiken vaker deze status;
- toename horizontale fraude en cybercrime, waarbij deze status vaker wordt toegekend, en;
- er zijn extra redenen (voorheen enkel vanwege capaciteitsoverwegingen) conform het selectiviteitskader voor de status vroegtijdig beëindigd toegevoegd.

Genoemde oorzaken hebben invloed op elkaar. De toename bij horizontale fraude en cybercrime lijkt de belangrijkste oorzaak van de extra toename in 2020.

Net als het uitscreenen is het vroegtijdig beëindigen een momentopname in het opsporingsproces aan de voorkant van de strafrechtketen. Als er nieuwe ontwikkelingen zijn, kan deze beslissing worden herroepen.

Er zijn in 2020 219.700 onderzoeken afgerond met één of meer verdachten. Dit is een daling van 5% ten opzichte van 2019. Het aantal misdrijven dat is opgehelderd is eveneens met 5% gedaald en ligt daarmee op 216.400. Het ophelderingspercentage[11] komt uit op 27% (was in 2018 en 2019 28% en in de jaren daarvoor rond de 25-26%).

Een misdrijf is opgehelderd als ten minste één verdachte bij de politie bekend is. Ook al is deze voortvluchtig of ontkent hij of zij het strafbare feit te hebben gepleegd. Het is dus mogelijk dat een opgehelderd misdrijf niet tot het inzenden van een verdachte naar het OM leidt.

Overtredingen

Niet alle overtredingen worden afgehandeld binnen het strafrecht. Zo is bij wet bepaald dat bepaalde lichte verkeersovertredingen zonder tussenkomst van de rechter of officier administratief afgehandeld worden. Deze worden ook wel de WAHV-overtredingen genoemd. WAHV staat voor Wet Administratief-rechtelijke Handhaving Verkeersvoorschriften. Dit is het overgrote deel van alle overtredingen. In deze alinea gaat het om de overtredingen die wel binnen het strafrecht worden afgehandeld. Naast de zwaardere verkeersovertredingen (rijden zonder rijbewijs, zeer hoge snelheidsovertredingen) valt te denken aan openbare dronkenschap, diverse economische en milieudelicten, het overtreden van APV-verordeningen of de Leerplichtwet 1969. De WAHV-overtredingen komen in deze factsheet in hoofdstuk 5 aan de orde.

Elke geconstateerde overtreding krijgt altijd een strafrechtelijk vervolg. Een afweging over het wel of niet verrichten van verdere opsporingshandelingen zoals bij misdrijven is niet aan de orde.

Het totaal aantal zaken dat door de verschillende opsporingsinstanties direct (vaak na schuldvaststelling door het OM) wordt verwezen naar Halt, ingezonden aan het CJIB of door het OM zelf in behandeling genomen is 331.400 in 2020. Een deel van deze overtredingen (9%) is een overtreding van de zogeheten Corona-maatregelen. Hierdoor is er ten opzichte van 2019 sprake van een lichte stijging van 2%.

Wordt er ingezoomd op de aanleverende opsporingsinstantie, dan is te zien dat de politie maar liefst 19% meer overtredingen heeft geconstateerd. Er zijn duidelijk meer strafbeschikkingen door de politie uitgeschreven (+16%), maar de politie heeft ook duidelijk meer zaken ingezonden naar het OM (+29%). De overige opsporingsinstanties hebben 22% minder overtredingen geconstateerd.

Figuur 1.3 *Geconstateerde overtredingen*

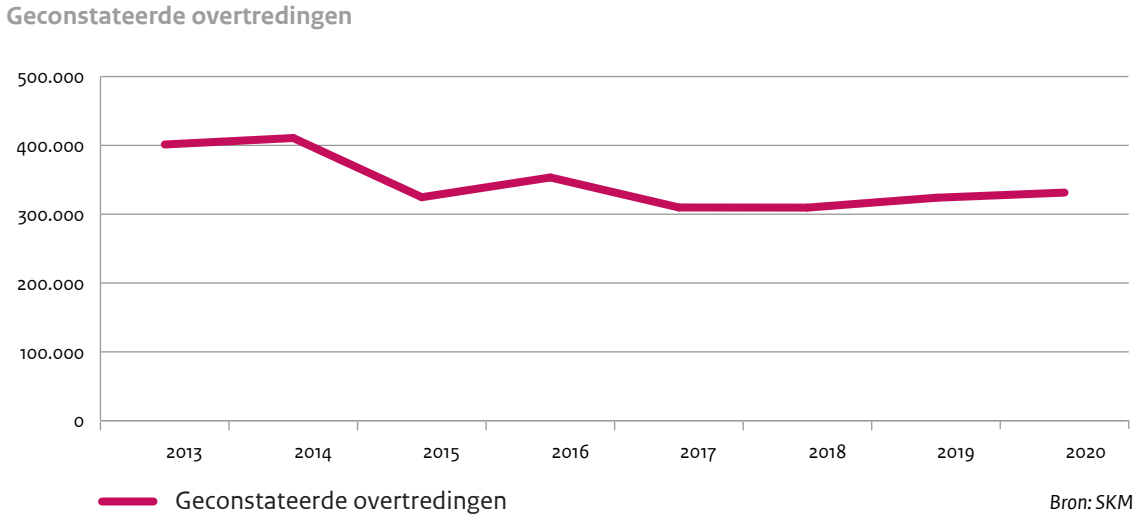

Bron: SKM

1.2 Opsporingsfase

In deze paragraaf gaat het over de eerste beslissing die in de keten ter afdoening van een zaak wordt genomen (de initiële stroom). En dus nog niet over een beslissing naar aanleiding van verzet, bezwaar of mislukte executie.

De opsporingsinstanties kunnen ter afdoening van een bepaalde specifiek benoemde zaakstroom zelfstandig besluiten tot het opleggen van een strafbeschikking[12], het niet verder vervolgen (onvoorwaardelijk sepot), het verwijzen naar Halt[13], het geven van een reprimande, of de vervolgingsbeslissing in een zaak voorleggen aan het OM.

In 2020 zijn 218.600 beslissingen genomen in de opsporingsfase ter zake van misdrijven. Dit is 10% minder dan in 2019. Dit is min of meer in lijn met de daling die met name bij de klassieke vormen van criminaliteit te zien is. Veelal wordt besloten om de zaak voor te leggen aan het OM (91% van de beslissingen). Dit percentage is ten opzichte van 2019 nog verder gestegen door de beslissing van het OM om vanaf 2019 alle sepots in het primaire systeem van het OM vast te leggen, waarmee de sepots verschuiven naar de vervolgingsfase en in de opsporingsfase zijn geregistreerd als zijnde inzenden naar het OM. Ook worden er in 2020 meer (deel)dossiers ingezonden aan het OM die leiden tot een zaak met een parketnummer.
Daarna volgt de beslissing om een strafbeschikking op te leggen (4%), te verwijzen naar Halt (3%) of een reprimande te geven (2%).

Figuur 1.4 *Uitstroom opsporingsfase*

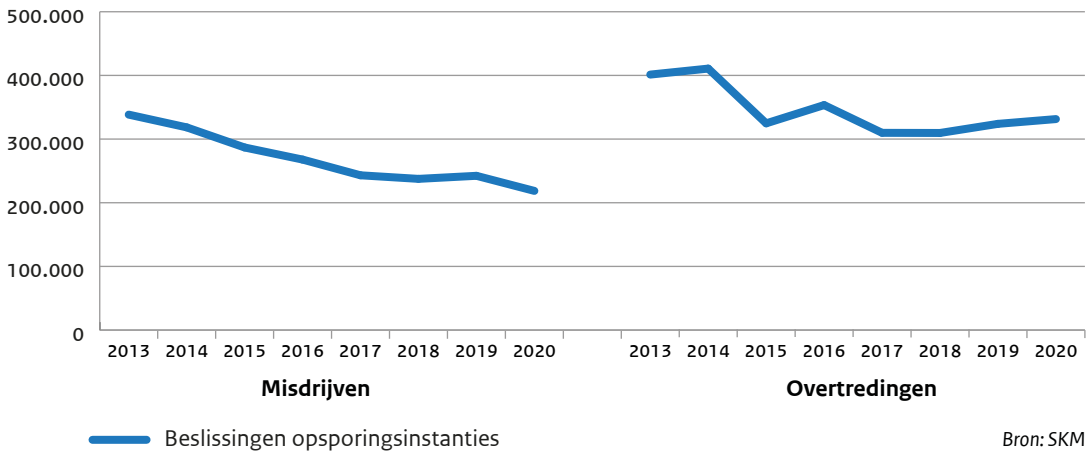

Bron: SKM

Figuur 1.5 *Uitstroom naar type beslissing*

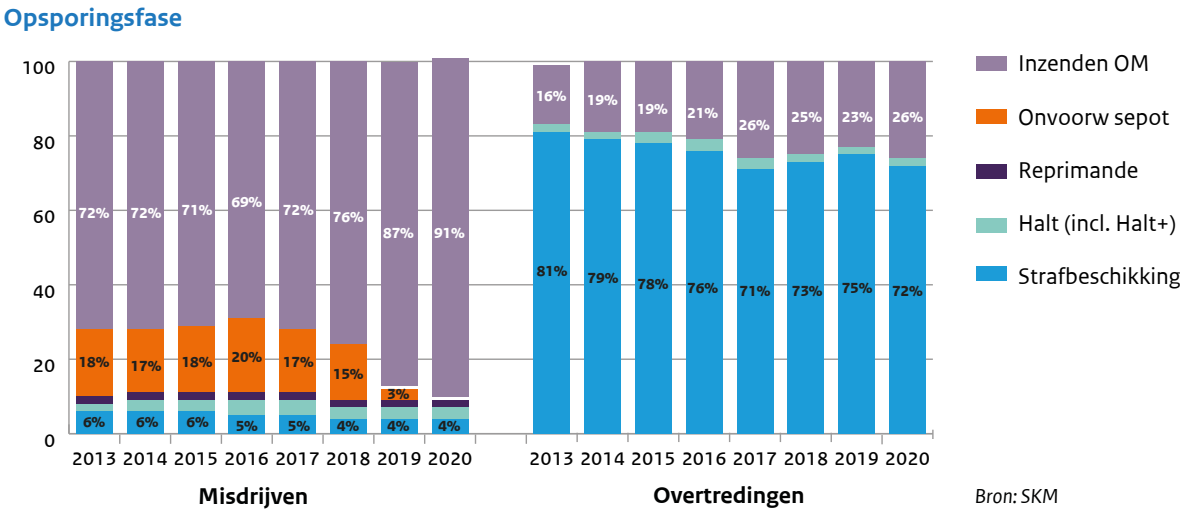

Bron: SKM

Ter zake overtredingen zijn 331.400 beslissingen genomen. Dit is een lichte stijging, van 2% ten opzichte van 2019. Zoals eerder genoemd is een aanzienlijk deel (9%) hiervan een overtreding van de corona-maatregelen. Dit verklaart dan ook de stijging. Hoewel het merendeel nog steeds afgedaan wordt met een politie-, fiscale of bestuurlijke strafbeschikking, is dit aandeel wel gedaald (van 75% naar 72%).

Het aantal overtredingszaken dat wordt ingezonden naar het OM (voornamelijk voor de schuldvaststelling) is in 2020 met 15% sterk gestegen ten opzichte van 2019. Het aandeel komt uit op 26%.

1.3 Vervolgingsfase

Het OM beoordeelt de zaken met een verdachte die door de diverse opsporingsinstanties worden voorgelegd. Vervolgens kan het OM besluiten om de verdachte niet verder te vervolgen (onvoorwaardelijk sepot), een transactievoorstel te doen of een strafbeschikking op te leggen. Ook kan het OM beslissen tot een voorwaardelijk sepot. De zaak wordt dan onder voorwaarden niet verder vervolgd. Voldoet de verdachte niet aan de voorwaarden? Dan wordt alsnog overgegaan tot vervolging. Het OM kan ook beslissen tot het dagvaarden van de verdachte, zodat de rechter een uitspraak kan doen in de zaak.

Dat 2020 een bijzonder jaar is, bleek wel toen op 17 maart 2020 de toegang tot rechtbanken en de gerechtshoven door de coronapandemie noodgedwongen werd beperkt.

Dit raakte de rechtspraak zwaar, maar natuurlijk ook het OM. Met name de anderhalve meter-maatregel bemoeilijkte de organisatie van de zittingen. De eerste 2 maanden gingen alleen de urgente zaken door en werden nauwelijks zaken inhoudelijk afgedaan. Vele duizenden zaken zijn ingetrokken en er zijn voorraden ontstaan. Medio mei kwamen de zittingen voor misdrijfzaken weer op gang, maar duurde het nog een aantal maanden voor het niveau van 2019 weer enigszins bereikt werd. Voor overtredingszaken duurde het tot september voor de zittingen weer doorgang vonden. Om die voorraden binnen een redelijke termijn weg te werken hebben het OM en de rechtspraak maatregelen afgesproken, met als doel om eind 2021 de voorraden weer terug te brengen naar het niveau van voor de coronacrisis.

Eén van de maatregelen is het breder toepassen van de strafbeschikking door het OM. Een substantieel deel van de zaken die voor de coronapandemie bij de politie-rechter zijn aangebracht, vallen binnen het (straf)bereik van de strafbeschikking en zouden (ook) met toepassing van een strafbeschikking kunnen worden afgedaan.

Het OM heeft met betrekking tot de initiële stroom in 2020 in 165.300 misdrijfzaken en 73.000 overtredings-zaken een vervolgingsbeslissing genomen, oftewel een eerste inhoudelijke beslissing in de keten[14] of de beslissing om de zaak voor te leggen aan de rechter.

Figuur 1.6 *Uitstroom vervolgingsfase*

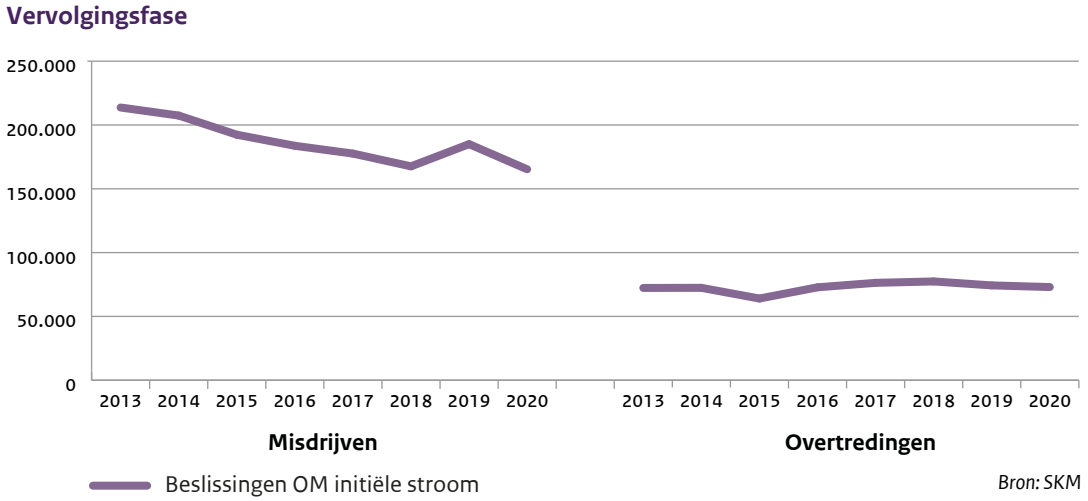

Bron: SKM

Bij misdrijven is dit ten opzichte van 2019 een daling van 11%. Het aantal zaken dat een beslissing heeft gekregen ligt lager dan het aantal zaken dat in 2020 is ingestroomd bij het OM.

Er zijn ten opzichte van 2019 in 2020 duidelijk minder misdrijfzaken voorgelegd aan de rechter (-21%).
Het aandeel dagvaardingen[15] daalt van 48% naar 42%. Ook het aantal strafbeschikkingen en transacties laat in 2020 een daling zien, wel blijft het aandeel vergelijkbaar met 2019. Een effect van de maatregel om de strafbeschikking breder toe te passen is daarmee nog niet zichtbaar. Het aantal voorwaardelijke sepots laat echter een opvallende stijging zien van 29% in 2020 ten opzichte van 2019. Het aandeel komt hierdoor op 7% te liggen. Het is duidelijk dat deze beslissing in 2020 veel vaker, ook in verband met de ontstane voorraad, de voorkeur had dan in 2019 en mogelijk in de plaats is gekomen van de strafbeschikking. Het betrof vooral relatief lichte vergrijpen, zoals winkeldiefstallen.

Het aantal onvoorwaardelijke sepots is min of meer gelijk aan 2019 (+1%). Wel is het aandeel gestegen, bijna een derde (31%) krijgt een onvoorwaardelijk sepot.
De groei van het aantal onvoorwaardelijke sepots is vooral te zien in het tweede kwartaal van 2020; de periode dat veel minder zittingen plaatsvonden. Het OM heeft aangegeven dat de vrijgekomen juridische capaciteit is ingezet om de aanwezige voorraad nog eens (kritisch) te (her)beoordelen, mede in het licht van de voorraadproblematiek.

Figuur 1.7 *Uitstroom naar type beslissing*

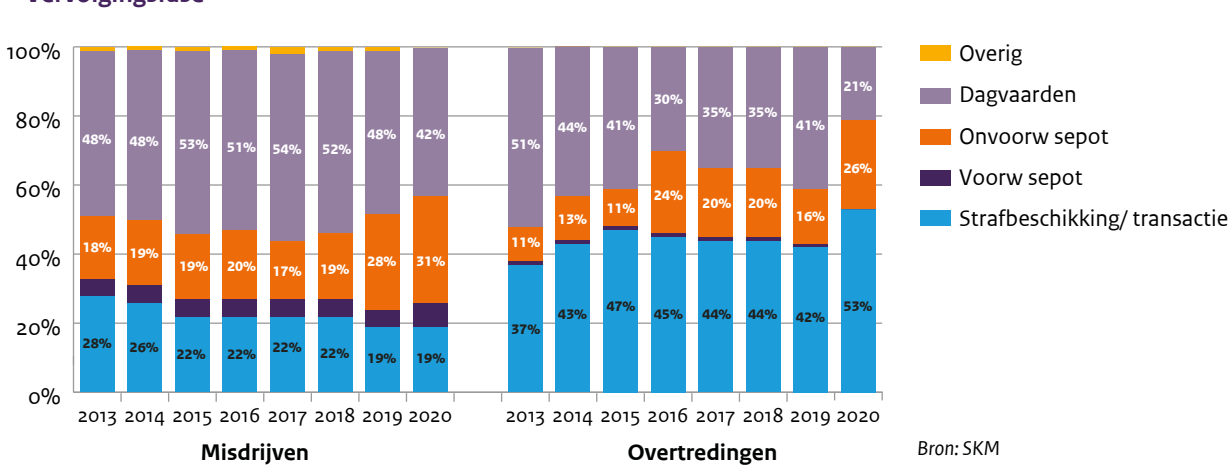

Bron: SKM

Bij overtredingen is het aantal beslissingen licht gedaald met 2%. Dit is in contrast met de 15% stijging van het aantal ingestroomde zaken bij het OM vanuit de opsporing. Het aantal beslissingen ligt dan ook lager dan het aantal ingestroomde zaken bij het OM, hetgeen betekent dat ook bij overtredingen voorraden zijn ontstaan.

Het aantal zaken dat aan de rechter is voorgelegd is gehalveerd (-51%). Dit als direct gevolg van het stilleggen van de kantonzittingen in de medio maart tot september. Alle beschikbare zittingscapaciteit is in die periode benut voor misdrijfzaken (overigens heeft dat wel geresulteerd in een forse daling van de door corona opgelopen achterstand met betrekking tot misdrijf-zaken). Het aandeel zaken dat aan de rechter in 2020 is voorgelegd is zodoende sterk gedaald van 41% in 2019 naar 21% in 2020. Daarentegen zijn oude voorraden beoordeeld. Een flink deel kon niet meer op tijd naar zitting, waardoor er een stijging in 2020 is te zien bij het aantal onvoorwaardelijke sepots. Het aandeel stijgt van 16% naar 26%. Ook zijn veel zaken afgedaan met een OM-strafbeschikking, waardoor het aandeel strafbeschikking of transactie ook daarvan is gestegen en wel naar 53% (was 42%).

Zowel bij misdrijven als overtredingen heeft het OM in 2020 met het oog op het ontlasten van de zittings-capaciteit meer zaken zelfstandig afgedaan dan in voorgaande jaren. Bij misdrijven is 58% van de zaken zelfstandig afgedaan door het OM, bij overtredingen is dit 79%.

De maatregelen om de achterstanden weg te werken en de uitvoering daarvan, lijken succesvol voor wat betreft de misdrijfzaken: eind 2020 was bijna tweederde van de door de coronapandemie opgelopen achterstand in misdrijfzaken (eerste aanleg) weggewerkt. Daarbij speelt de achterblijvende instroom van nieuwe zaken een grote rol. Bij overtredingen is er eind 2020 nog een meer dan substantiële voorraad.

De rechter sprak in 2020 ter zake misdrijven voor de initiële stroom ruim 69.800 vonnissen in eerste aanleg uit (waarin dit een eerste inhoudelijke beslissing in de keten is)[16]. Daarvan is in 14% van de zaken (9.500) besloten om de zaak ter terechtzitting te voegen met een andere zaak. Het aantal vonnissen inclusief voegingen ter terechtzitting is ten opzichte van 2019 gedaald met 21%.

Ter zake overtredingen zijn 15.000 vonnissen uitgesproken. Dit is een daling van 51%. De sterke daling van het aantal vonnissen bij misdrijven en overtredingen is het directe gevolg van de beperkingen bij de rechtspraak in het kader van Covid-19.

Zowel bij misdrijven als bij overtredingen wordt het merendeel van de verdachten ook in 2020 net als voorgaande jaren door de rechter schuldig bevonden en wordt straf opgelegd (respectievelijk 90% en 89%).

1.5 Resumé: Totaal aantal initiële beslissingen in de keten

De verschillende opsporingsinstanties, het OM en de rechter hebben in 2020 in 184.900 misdrijfzaken en 318.500 overtredingszaken een eerste inhoudelijke beslissing ter afdoening van de zaak gegeven. Dit is een daling van 15% bij misdrijven en een daling van 2% bij overtredingen.

Figuur 1.10 *1e inhoudelijke beslissingen keten*

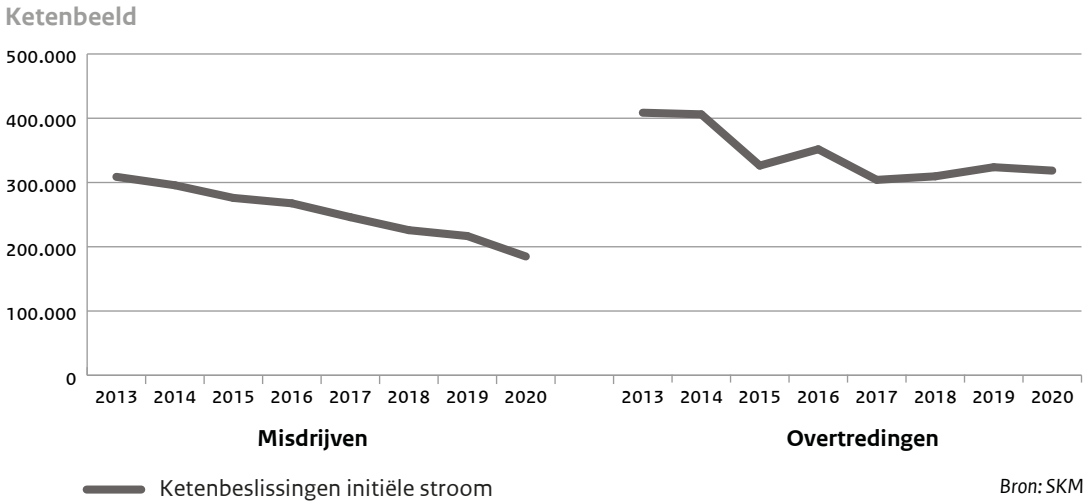

Bron: SKM

Bij misdrijven is een duidelijke verschuiving te zien in welke fase van de strafrechtketen de verdachte zijn beslissing in zijn zaak krijgt te horen. Het aandeel waarin het OM beslist is verder gestegen. Het aandeel waarin de rechter beslist is iets afgenomen, hetgeen samenhangt met de genoemde beperkingen bij de rechtspraak dit jaar.

Gelijk aan voorgaand jaar hebben de verdachten van overtredingen deze beslissing in de zaak overwegend te horen gekregen in de opsporingsfase van één van de opsporingsinstanties. Maar ook bij overtredingen is terug te zien dat er dit jaar duidelijke beperkingen waren bij de rechtspraak, waardoor het aandeel daar lager ligt dan voorgaande jaren.

Figuur 1.11 *Beslissingen per ketenfase*

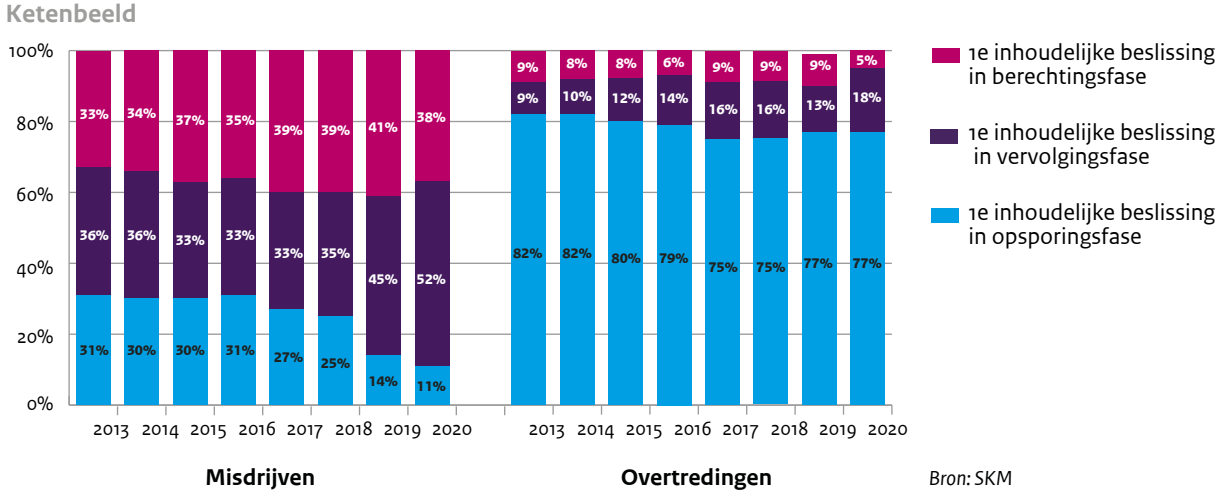

Bron: SKM

Keteninterventiepercentage

Bij een schuldigverklaring kan binnen het strafrechtelijk kader een interventie in de vorm van een (voorwaardelijke) sanctie of maatregel worden opgelegd. In bepaalde gevallen wordt echter afgewogen of een strafrechtelijke interventie het meest effectief is en besloten af te zien van strafrechtelijke vervolging omdat een interventie buiten het strafrecht prevaleert. Te denken valt aan financieel toezicht, mediation of opname in een GGZ-instelling.

Het interventiepercentage is in 2020 vergelijkbaar met 2019 en komt uit op 68% bij misdrijven en overtredingen op 94%. Bij overtredingen komen buitenstrafrechtelijke interventies slechts sporadisch voor en ook bij misdrijven is het aantal buitenstrafrechtelijke interventies gedaald ten opzichte van 2019.

Voorzien van advies, indien nodig, komt de keten (de opsporingsinstanties, het OM en de rechter gezamenlijk) tot een eerste inhoudelijke beslissing. Hierbij komt het bij 67% van de verdachten van misdrijven tot een schuldigverklaring[17]. In ruim een kwart (30%) van de beslissingen gaat het om een onvoorwaardelijk sepot (vanwege onvoldoende bewijs of alternatieve interventie). Na een daling in 2019 is dit aandeel in 2020 weer gestegen.

Bij de verdachten van overtredingen wordt 94% schuldig bevonden. Dit ligt logischerwijs hoger dan bij misdrijven, want in de meeste gevallen is sprake van heterdaad en is de schuldvaststelling dus duidelijker.

Figuur 1.12 *Beslissingen in de keten naar inhoud*

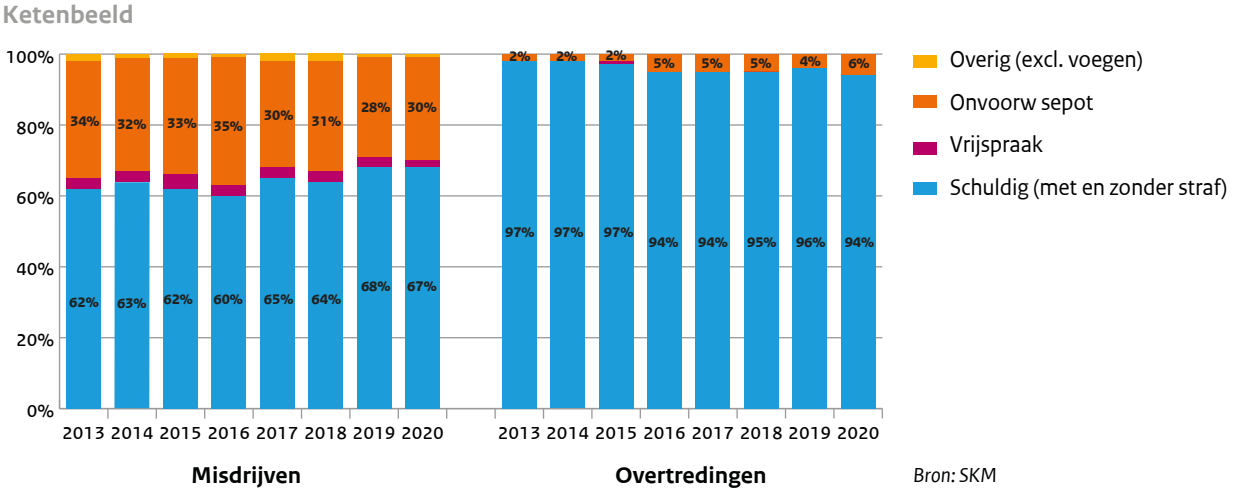

Bron: SKM

1.4 Berechtingsfase

Naast de genoemde maatregel om de strafbeschikking door het OM breder toe te passen zijn er nog twee andere maatregelen door OM en rechtspraak genomen om de zittingscapaciteit tijdelijk uit te breiden. Allereerst is er een nieuwe tijdelijke handreiking forumkeuze vastgesteld. Dat betreffen criteria waarmee wordt bepaald of een zaak door 1 rechter of door 3 rechters wordt afgedaan. Hierdoor kunnen veel zaken die voorheen meervoudig werden behandeld, nu enkelvoudig worden afgedaan. Ook in hoger beroep is deze maatregel toegepast en worden substantieel meer zaken enkelvoudig afgedaan. Er kunnen in verband met de lokale mix verschillen per arrondissement en ressort zijn. Daarnaast is er tijdelijke uitbreiding van mogelijkheden om zittingen te doen gerealiseerd en zijn gepensioneerde rechters (ook 70+) aangetrokken om extra zittingen te doen. Deze uitbreiding van de mogelijkheden gebeurt op lokaal initiatief en vindt ook plaats onder lokale verantwoordelijkheid. Mogelijkheden zijn onder andere het plannen van een extra zaak op elke zitting, dan wel het doen van extra zittingen naast het bestaande rooster, bijvoorbeeld in de vorm van avondzittingen.

De genoemde maatregelen zijn tijdelijk, vanaf 1 juli 2020 tot uiterlijk 31 december 2021. Ze gelden alleen voor het wegwerken van de door de coronapandemie opgelopen achterstanden.

Figuur 1.8 *Uitstroom berechtingsfase in 1e aanleg*

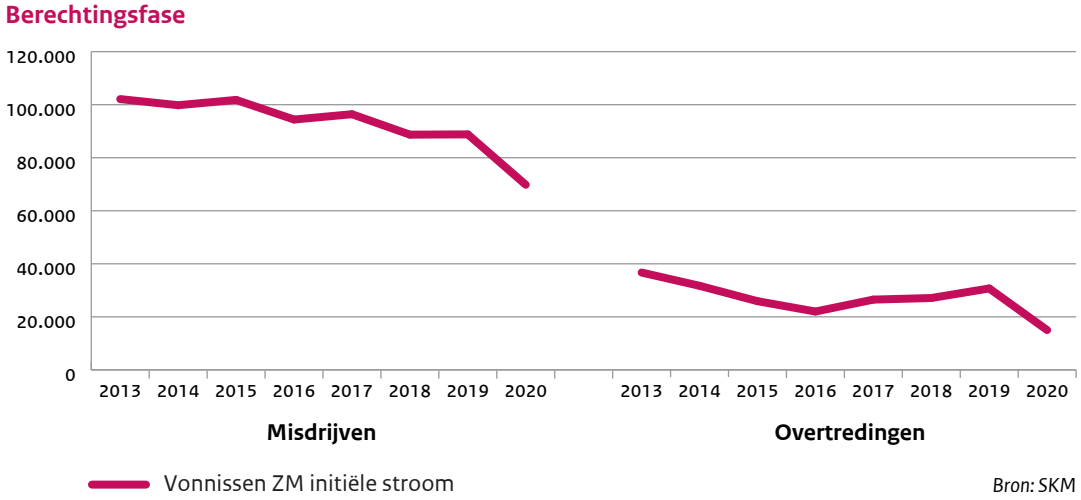

Bron: SKM

Figuur 1.9 *Uitstroom naar inhoud vonnis*

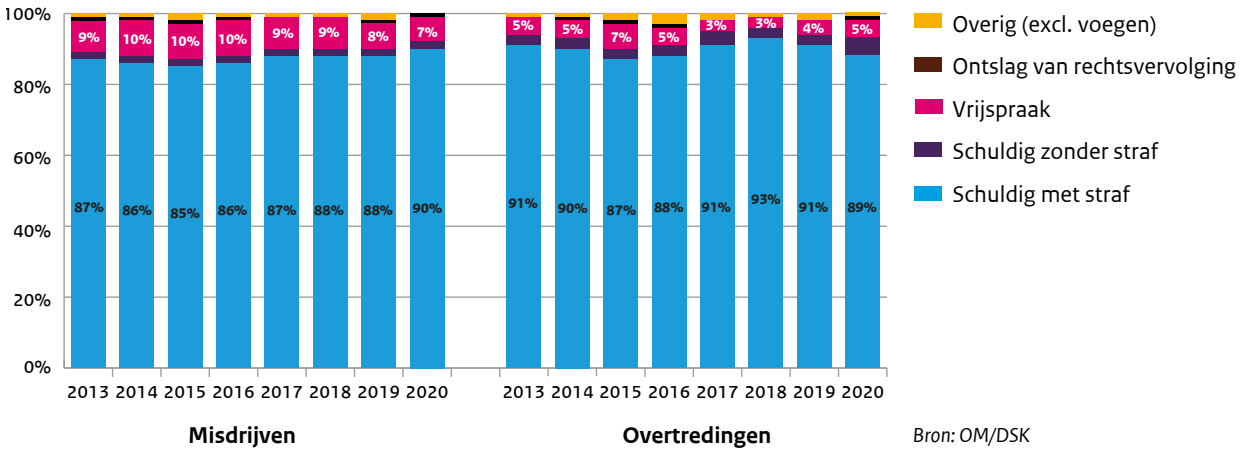

Bron: OM/DSK

In hoofdstuk 4 worden de sancties weergegeven die door de strafrechtketen ten uitvoer worden gelegd.

Advisering door ketenpartners

Het OM en de rechter kunnen voor het nemen van een beslissing ter afdoening van een zaak worden geadviseerd door andere organisaties, waaronder reclassering en Raad voor de Kinderbescherming.

Reclassering

De reclassering voert vier kerntaken uit binnen de strafrechtketen:

1. advisering aan het OM, de rechtspraak en de DJI;
2. het toezicht houden op naleving van bijzondere voorwaarden;
3. de uitvoering van justitiële interventies, en;
4. de uitvoering van werkstraffen.

Deze taken worden voor volwassenen uitgevoerd door drie reclasseringsorganisaties (3RO): Reclassering Nederland (RN), Stichting Verslavingsreclassering GGZ (SVG), en Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering (LJ&R).

Op het gebied van de kerntaken advies, toezicht en de justitiële interventies zijn de beperkingen in het kader van Covid-19 niet van dusdanige aard geweest dat er extra voorraden/achterstanden zijn ontstaan. Indien mogelijk zijn deze taken op een digitale manier uitgevoerd of met in acht neming van de algemeen geldende corona-maatregelen. De daling van het aantal misdrijfzaken zoals benoemd bij het OM en rechtspraak maakt ook dat het aantal adviezen en toezichten bij 3RO tijdelijk was gedaald.

In 2020 zijn door 3RO meer dan 37.600 adviezen uitgebracht. Dit is ten opzichte van 2019 een daling van 11%. In de fase voor de rechtszitting voert 3RO toezichten uit bij de schorsing van preventieve hechtenis. In 2020 waren dit 3.300 toezichten, waarvan 82% succesvol is voltooid. Ook het aantal schorsings-toezichten is ten opzichte van 2019 gedaald en wel met 16%.

In hoofdstuk 6 over de tenuitvoerlegging wordt ingegaan op de werkstraffen en op de toezichten na veroordeling.

Raad voor de Kinderbescherming

De Raad voor de Kinderbescherming kan met betrekking tot minderjarige verdachten onafhankelijk onderzoek uitvoeren en advies uitbrengen. Dit kan zowel bij misdrijven als bij overtredingen.

In 2020 heeft de Raad ongeveer 9.900 strafonderzoeken en 1.200 onderzoeken schoolverzuim uitgevoerd. Het aantal strafonderzoeken is ten opzichte van 2019 met 4% gedaald. Eén op de tien strafonderzoeken betreft een actualisatie van een eerder onderzoek. Als blijkt dat er het nodige veranderd is in de omstandigheden van een minderjarige door veelal het verloop van tijd tot de beslissing is dit een reden om een actualisatie aan te vragen. Immers voor een goede beslissing is het wenselijk om over een zo actueel mogelijk advies te kunnen beschikken. Het aandeel actualisaties is in 2020 vergelijkbaar met 2019. Het aantal uitgevoerde onderzoeken schoolverzuim laat in 2020 een daling zien van 42% ten opzichte van 2019, een direct gevolg van de coronamaatregelen waarbij gedurende twee perioden scholen gesloten waren en er buiten die perioden schoolverzuim vrijwel niet tot strafrechtelijk ingrijpen leidde.

De Raad voor de Kinderbescherming heeft voor wat betreft het uitvoeren van onderzoek en advies wel beperkingen gekend, echter deze hebben niet tot noemenswaardige capacitaire problemen geleid. Werkzaamheden zijn net als bij 3RO conform de algemeen geldende corona-maatregelen uitgevoerd en indien mogelijk digitaal. De uitvoering van werkstraffen bij minderjarigen, waar de Raad een coördinerende rol heeft, kende wel sterke beperkingen. Dit wordt besproken in hoofdstuk 6 over tenuitvoerlegging.

Raad voor Rechtsbijstand

Aangehouden verdachten hebben het recht om een gesubsidieerde advocaat te consulteren. De toedeling van advocaten is geregeld via piketdiensten. De Raad voor Rechtsbijstand faciliteert deze voorziening. Sinds 1 maart 2016 is het recht op bijstand van een raadsman tijdens het politieverhoor in het Wetboek van Strafvordering verankerd. Voor minderjarigen gold dit al. Met ingang van 1 maart 2017 is bij wet het recht op consultatie- en verhoorbijstand voor kwetsbare verdachten (waaronder minderjarigen) verruimd.

De Covid-19-maatregelen hebben ertoe geleid dat de werkzaamheden anders dan in voorgaande jaren dienden te worden uitgevoerd. In het geval verdachten worden aangehouden en voorgeleid en een piketmelding uitgaat naar de Raad voor Rechtsbijstand,

is al vrij snel in de eerste lockdown afgesproken dat consultatiebijstand door de advocatuur telefonisch wordt verleend. Advocaat en politie hebben elkaars contactgegevens en kunnen daar onderling contact over zoeken en afstemmen. Hetzelfde geldt voor de verlening van verhoorbijstand. Uitgangspunt is dat verhoorbijstand eveneens op afstand per telefoon geschiedt, indien dit om praktische redenen niet via videoverbinding plaats kan vinden.

De toevoegingswerkzaamheden van de Raad hebben grotendeels doorgang kunnen vinden, omdat de Raad al voorzieningen had om veel werknemers thuis te kunnen laten werken. Dit heeft met name de eerste weken van de lockdown gezorgd voor het inlopen op de werkvoorraden, omdat de instroom achterbleef.

Om de eerste liquiditeitsproblemen bij advocaten te voorkomen heeft de Raad binnen twee weken na de eerste lockdown een extra voorschotregeling aangekondigd. Begin april zijn de eerste voorschotten uitbetaald. Tevens is voorzien in tussentijdse vergoedingsmogelijkheden voor grote zaken. Daarnaast zijn voorzieningen getroffen in vergoedingen rondom zittingen die schriftelijk of via een audio/videoverbinding wordt afgedaan, enkelvoudige afdoening van meervoudige kamerzaken en het niet kunnen bezoeken van de cliënt bij vrijheidsontneming.

In aantallen zijn er in 2020 94.800 piketmeldingen binnengekomen bij de raad. Dit is een daling van 10% ten opzichte van 2019. Het aantal piketten voor verhoorbijstand gerelateerd aan het aantal gehoorde verdachten is echter vergelijkbaar met voorgaand jaar.

Naast bijstand bij verhoor zijn er in 2020 36.600 ambtshalve en 69.100 reguliere toevoegingen aangevraagd bij de raad. Ook dit aantal is ten opzichte van 2019 gedaald, respectievelijk met 5% en 9%. Hetgeen in lijn ligt met de daling van het aantal misdrijfzaken bij het OM.

Figuur 1.13 *Piketmeldingen (o.b.v. declaraties) en toevoegingen*

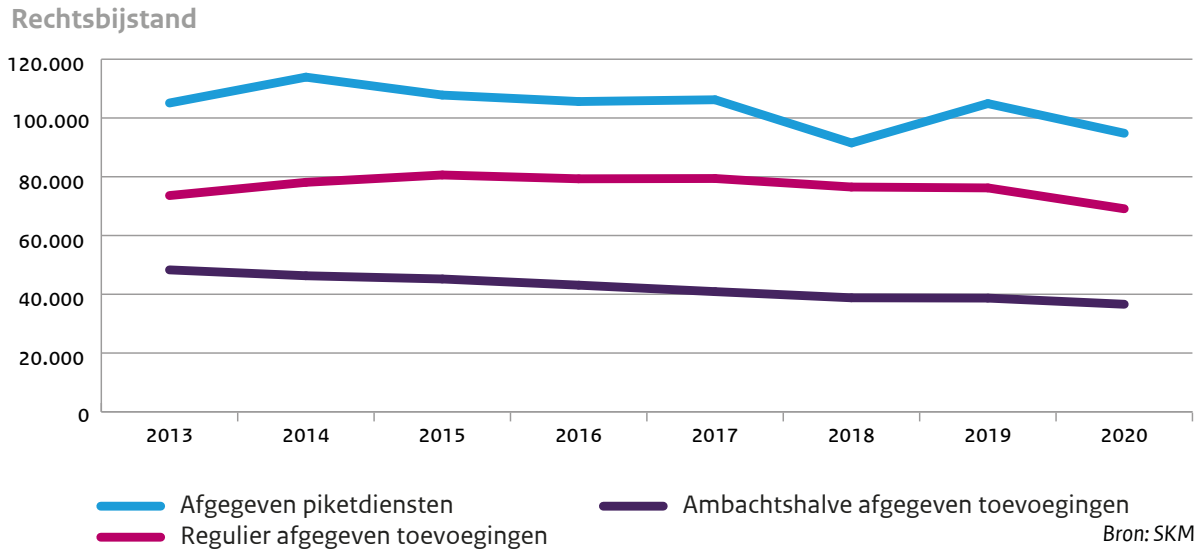

Bron: SKM

2. Doorlooptijden

Het is van belang dat een inhoudelijke afdoeningsbeslissing in een zaak binnen een redelijke termijn wordt genomen. De doorlooptijd vormt een belangrijk aspect van de kwaliteit van de strafrechtspleging en daarmee ook van het vertrouwen in de rechtsstaat.

De doorlooptijd van standaardzaken wordt al meerdere jaren gemonitord. **Standaardzaken** zijn zaken, zowel overtredings- als misdrijfzaken, waarbij de procedure binnen de keten in sterke mate is gestandaardiseerd. Zaken waarin sprake is van preventieve hechtenis zijn geen standaardzaken. De doorlooptijd waar het hier om gaat is de tijd tussen de datum van het eerste verhoor en de datum waarop een eerste inhoudelijke beslissing wordt genomen.

Het aandeel standaardzaken dat in 2020 binnen 30 dagen een eerste inhoudelijke beslissing heeft gekregen is zowel bij misdrijven als overtredingen gedaald. Bij misdrijven krijgt 25% van de zaken binnen 30 dagen een beslissing, bij overtredingen is dit 55%.

Naast de doorlooptijd van standaardzaken wordt de doorlooptijd gemeten van zaken die voor een eerste inhoudelijke beslissing aan de rechter worden voorgelegd[18]. Dit zijn deels standaardzaken en deels niet-standaardzaken.

Het gaat ook hier om de tijd tussen het eerste verhoor en de eerste inhoudelijke beslissing, in dit geval het eerste eindvonnis van de rechter.
De doorlooptijd van zaken die aan de rechter worden voorgelegd is bij misdrijven in 2020 gemiddeld 10 maanden. Dit is een stijging van een maand ten opzichte van 2019. Deze stijging valt gelet op de beperkingen nog mee en komt doordat naar verhouding vooral relatief jonge zaken (bijvoorbeeld met inbewaringstelling) zijn afgedaan. Verwachting is dat volgend jaar de doorlooptijd nog verder zal toenemen.
Bij overtredingen is de gemiddelde doorlooptijd 14 maanden, hetgeen vergelijkbaar is met 2019.

Figuur 2.1 *Doorlooptijd standaardzaken*

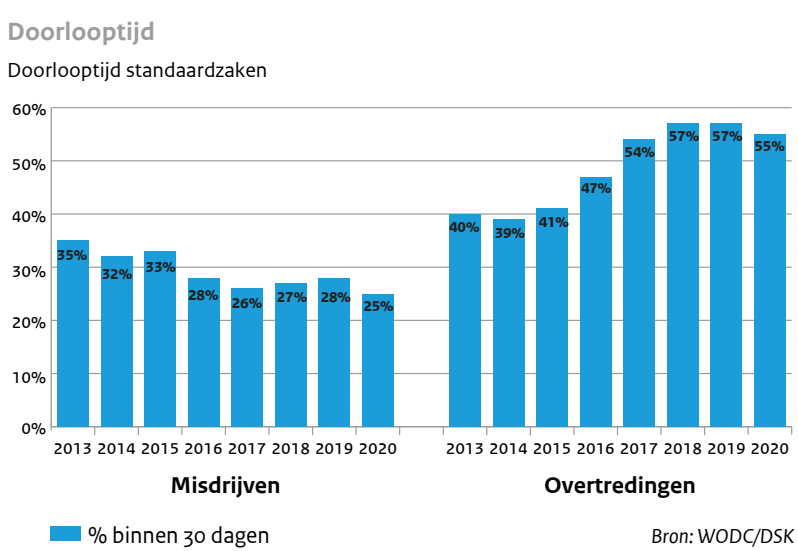

Bron: WODC/DSK

Figuur 2.2 *Doorlooptijd zaken voor de rechter*

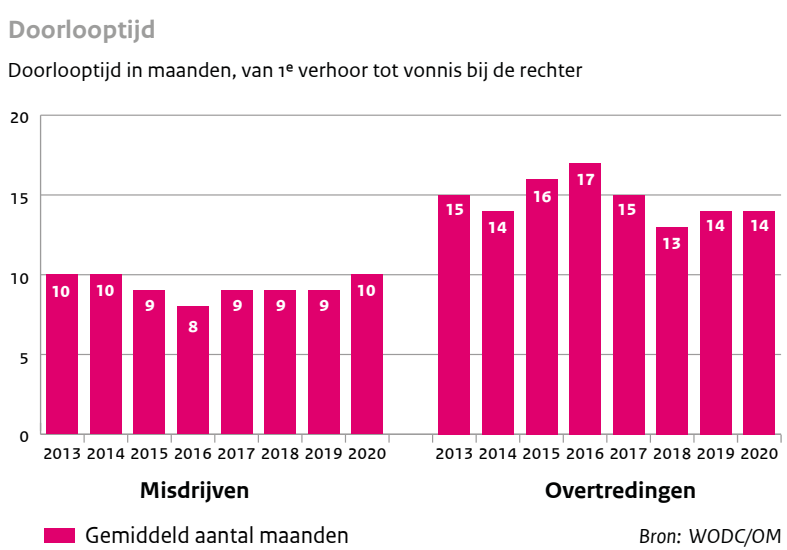

Bron: WODC/OM

De strafrechtketen heeft het verkorten van doorlooptijden benoemd als prioriteit en gezamenlijke streefwaarden vastgesteld. Hierbij is ten behoeve van de verdachte, het slachtoffer en de maatschappij gezocht naar een balans tussen tijd, effectiviteit en kwaliteit.

De volgende zeven zaakstromen[19] zijn geprioriteerd:
1. Overtredingen (excl. WAHV-overtredingen)
2. Hoger beroep
3. Ondermijning
4. Jeugd
5. Executie
6. Ernstige zedenmisdrijven
7. Ernstige verkeersmisdrijven

Voor overtredingen en ondermijning zijn meer kwalitatieve normen gesteld. Zo is voor overtredingen afgesproken om de kwaliteit van de digibon te verbeteren. Dit vanuit de gedachte dat als de aanlevering kwalitatief beter is, dit tot minder afkeur en retourstromen leidt en dus tot een verbetering van de doorlooptijd. Bij ondermijning is er de verplichting om een plan van aanpak op te stellen met het beoogde maatschappelijk effect en een beoogde doorlooptijd.

Om zicht te hebben op de ontwikkeling wordt gekeken naar het gemiddelde en de mediaan voor zowel de doorlooptijd van 1e verhoor tot afdoening OM als de doorlooptijd van 1e verhoor tot het vonnis van de rechter in 1e aanleg. In figuur 2.3 en 2.4 is dit weergegeven.

Bij overtredingen is de gemiddelde doorlooptijd, waarbij het OM tot een afdoening komt, sterk toegenomen, echter de mediaan is maar beperkt toegenomen. Dit duidt erop dat er een aantal oude zaken zijn afgedaan, die het gemiddelde sterk beïnvloeden, hetgeen weer samenhangt met het wegwerken van met name oude voorraad.

De doorlooptijd bij zaken waarin de rechter tot een vonnis komt laat eveneens een toename zien, maar deze is zowel bij het gemiddelde als de mediaan meer in balans. Ook dit beeld is herkenbaar, gelet op de genoemde beperkingen bij de rechtspraak in dit bijzondere jaar.

De doorlooptijd bij ondermijningszaken is in 2020 toegenomen als er sprake is van een afdoening door het OM. De doorlooptijd tot aan het vonnis van de rechter is afgenomen. Dit hangt wellicht samen met het feit dat de zwaardere/urgente zaken in 2020 zo veel mogelijk zijn doorgegaan.

Figuur 2.3 *Doorlooptijd Overtredingen*

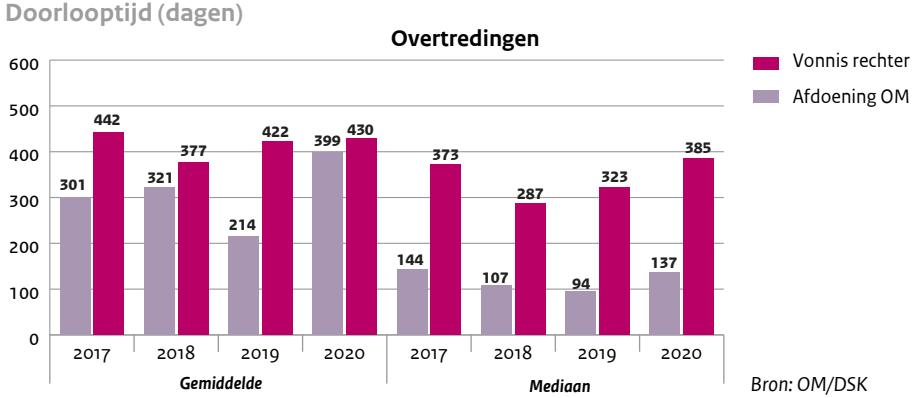

Bron: OM/DSK

Figuur 2.4 *Doorlooptijd Ondermijning*

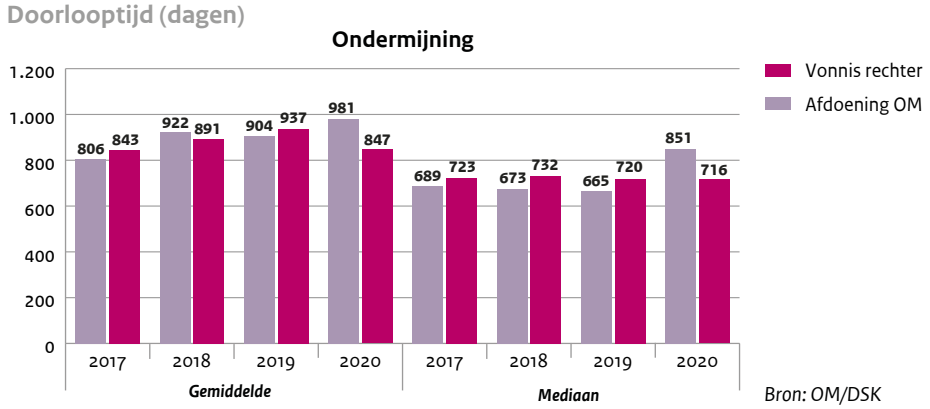

Bron: OM/DSK

Voor zeden zijn de volgende normen vastgesteld:

- 80% van de zedenzaken (m.u.v. kinderpornografie) dient binnen 6 maanden na aangifte door politie naar het OM zijn gestuurd.
- 80% van de kinderpornografiezaken dient binnen 7 maanden na binnenkomst door politie naar het OM zijn gestuurd.
- 80% van de zedenzaken dient binnen 6 maanden na ontvangst van politie op zitting zijn geweest, waarvan 60 dagen voor de 1e beoordeling en 4 maanden tot 1e zitting.
- 80% van de zedenzaken krijgt binnen 3 maanden na zitting in 1e aanleg een eindvonnis.

In de figuren 2.5 en 2.6 is voor de normen de realisatie weergegeven. Met uitzondering van de doorlooptijd vanaf akkoord beoordeling door het OM tot dat de zaak voor de 1e keer op zitting staat zijn de doorlooptijden voor zedenzaken in 2020 verslechterd ten opzichte van 2019. De normen worden in 2020 niet gehaald.

Figuur 2.5 *Doorlooptijd Zeden en Kinderpornografie*

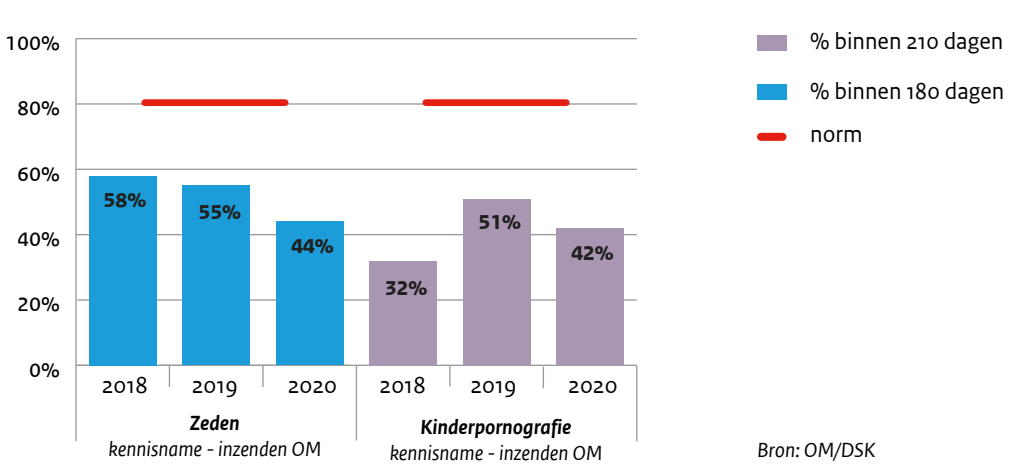

Bron: OM/DSK

Figuur 2.6 *Doorlooptijd Zeden*

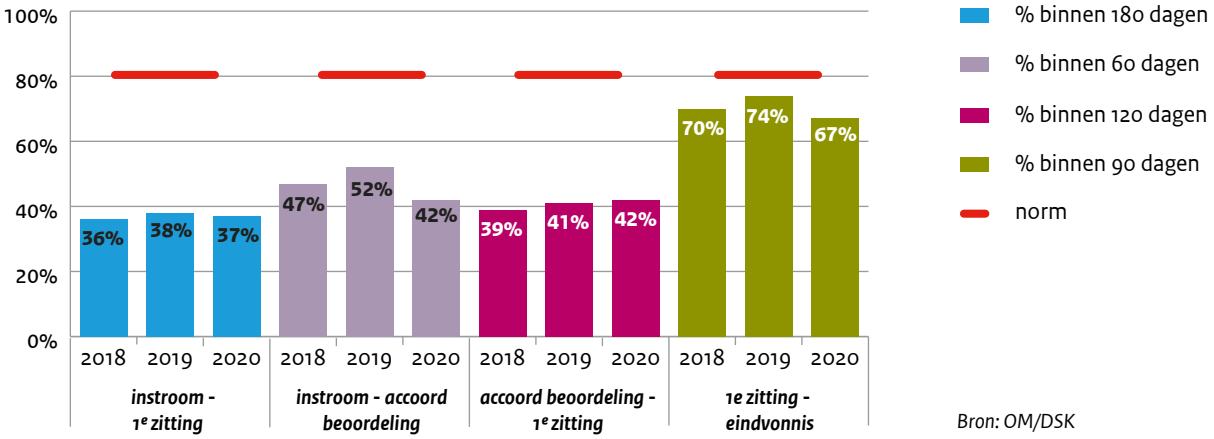

Bron: OM/DSK

De geprioriteerde ernstige verkeersdelicten zijn delicten waarbij artikel 6 van de Wegenverkeerswet is overtreden. Dit zijn de zaken waar het gaat om een verkeersongeval met zwaar lichamelijk letsel of dood tot gevolg. Voor deze zaken zijn er normen afgesproken voor 2020, deze luiden:

- 75% van de verkeerszaken dient binnen 1 jaar vanaf de pleegdatum voor de 1e keer op zitting te zijn gebracht.
- 75% van de verkeerszaken dient binnen 3 maanden na 1e zitting een eindvonnis te hebben.

Figuur 2.7 *Doorlooptijd Verkeer*

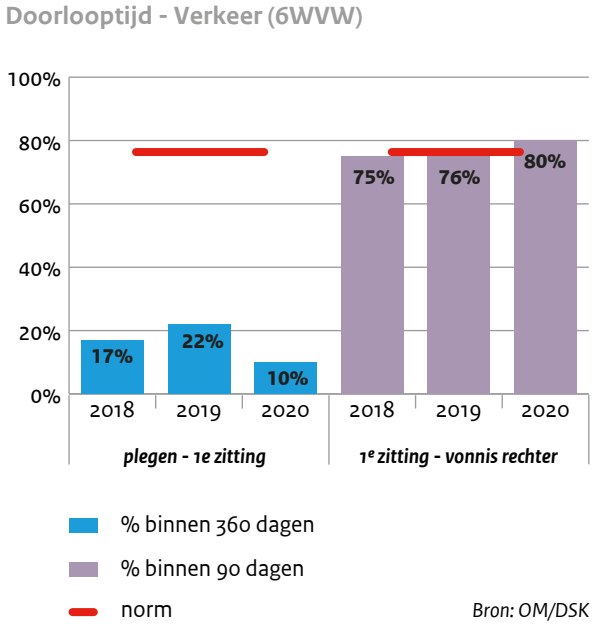

Bron: OM/DSK

Voor wat betreft de doorlooptijd van plegen tot 1e keer op zitting is er een duidelijke verslechtering te zien. Het percentage dat binnen de norm valt is gedaald van 22% naar 10%, terwijl de norm op 75% ligt. De tweede norm bij verkeerszaken wordt in 2020 wel gehaald.

Korte doorlooptijden in de jeugdstrafrechtketen zijn in 2001 vastgelegd in de zogenoemde Kalsbeeknormen. Volgens deze normen moet 80% van de misdrijfzaken met een minderjarige verdachte binnen de gestelde doorlooptijd worden gerealiseerd. Het gaat om de volgende drie doorlooptijden:

- % zaken waarvan binnen 30 dagen na eerste verhoor het proces-verbaal is ontvangen door het OM
- % zaken waarvan binnen 90 dagen na eerste verhoor het OM de zaak heeft beoordeeld
- % zaken waarvan binnen 180 dagen na eerste verhoor de rechter een vonnis heeft uitgesproken

De doorlooptijden laten in 2020 geen verbetering zien, maar lopen verder op. De normen worden derhalve ook in 2020 niet gehaald. Zaken met een minderjarige verdachte lijken in zwaarte toe te zijn genomen, waardoor de normen wellicht niet meer passen bij de huidige praktijk en aanpassing behoeven (zie ook brief TK d.d. 9-7-2020 'Voortgang aanpak jeugdcriminaliteit').

Figuur 2.8 *Doorlooptijd jeugd*

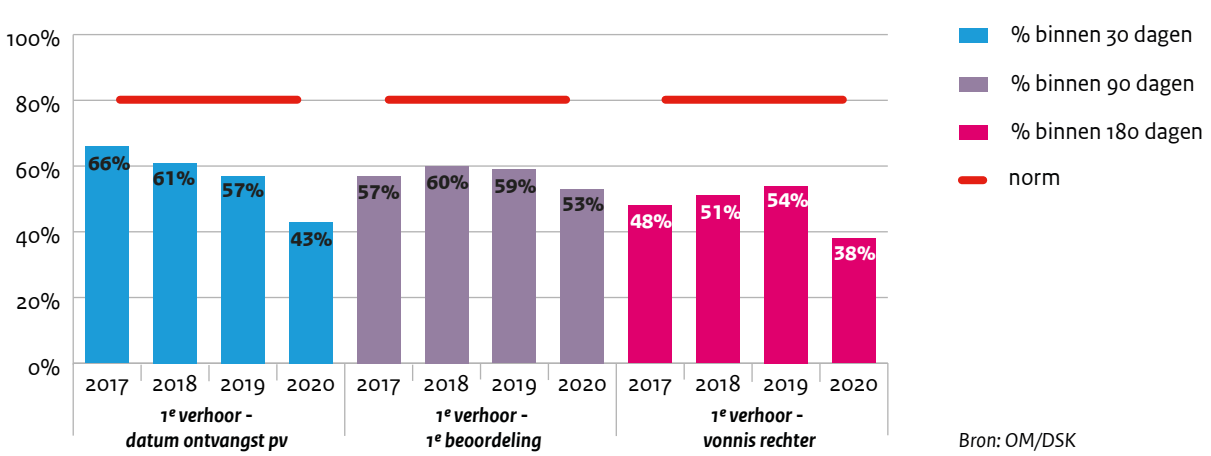

Bron: OM/DSK

Bij hoger beroep zijn twee normen vastgesteld. De eerste norm heeft betrekking op alle zaken waarbij hoger beroep is aangetekend. In 100% van de zaken dient het dossier binnen 4 maanden door de rechtbank bij het hof te zijn ingezonden. De tweede norm geldt voor de artikel 12 zaken. Dit zijn zaken waarin direct-belanghebbenden het niet eens zijn met de beslissing om niet te vervolgen en een klacht indienen. Het hof dient in 90% van de zaken binnen 180 dagen na ontvangst van de klacht een beslissing te hebben genomen.

In 2020 ligt de inzendtermijn bij 64% van alle hoger beroepzaken binnen dan 4 maanden. Dit is vergelijkbaar met 2019.
Van de artikel 12 zaken wordt in 2020 26% binnen 180 dagen na ontvangst van de klacht door het hof een beslissing genomen. Het percentage is gedaald ten opzichte van 2019, hetgeen wordt veroorzaakt door het tekort aan beschikbare zittingscapaciteit om deze zaken af te doen.

Beide normen worden niet gehaald, maar dit was gelet op de omvang van de voorraden eind 2019 ook niet realistisch voor 2020. De Covid-19-beperkingen hebben dit nog verder bemoeilijkt.

De meting aangaande executie is onderdeel van de USB-monitor en cijfers hiervan komen later beschikbaar en worden apart gerapporteerd.

Figuur 2.9 *Doorlooptijd Hoger beroep*

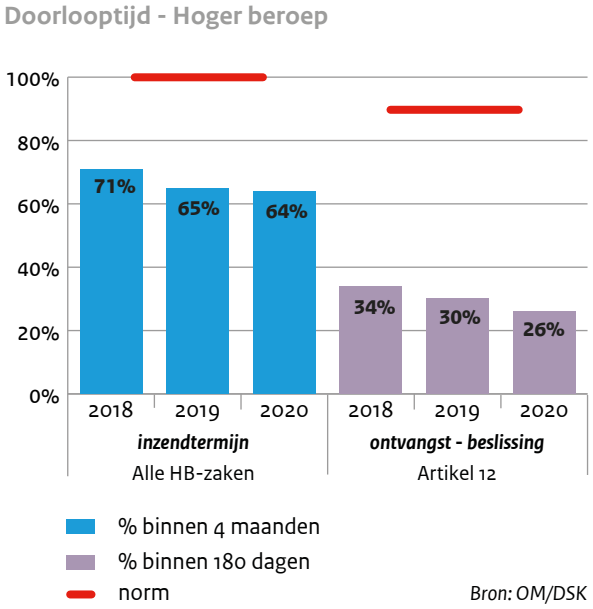

Bron: OM/DSK

3. Herinstroom

Nadat een eerste inhoudelijke beslissing is genomen kunnen zaken herinstromen in de keten. Dit kan op verschillende manieren:

1. Na verzet tegen een strafbeschikking. De beslissing wordt dan door het OM opnieuw bekeken. Bij een verzet tegen een door een opsporingsinstantie opgelegde strafbeschikking kan het OM beslissen te seponeren, een nieuwe strafbeschikking op te leggen of het verzet aan de rechter voorleggen.
2. Na het mislukken van de tenuitvoerlegging van een opgelegde sanctie. Ook dan wordt de zaak via het CJIB voorgelegd aan het OM om te beslissen over vervolgmaatregelen om alsnog tot een geslaagde tenuitvoerlegging te komen.
3. Bij hoger beroep tegen het vonnis van de rechter. Zowel het OM als de verdachte kan beroep aantekenen. De zaak wordt dan in de tweede lijn - door de gerechtshoven - opnieuw behandeld. In deze factsheet is de tweede lijn nog niet opgenomen.

3.1 Herinstroom in de keten

Naar aanleiding van een verzet op een strafbeschikking die eerder was opgelegd door één van de opsporingsinstanties zijn in 2020 bij het OM 2.100 misdrijfzaken ingestroomd. Daarnaast stroomden 1.800 zaken in, omdat de executie van de opgelegde sanctie niet is gelukt. Bij overtredingen betrof dit respectievelijk 16.400 zaken naar aanleiding van verzet. Het aantal zaken na het mislukken van de executie is in 2020 38.000.

Voor deze zaken wordt een beslissing van het OM gevraagd. Dit is weliswaar een eerste beslissing van het OM in deze zaken, maar een tweede beslissing in de keten.
Naast deze zaken, zijn er ook zaken ingestroomd[20] na verzet tegen een OM-strafbeschikking en na het mislukken van de executie van een sanctie opgelegd door het OM.
In deze zaken is de beslissing van het OM zowel voor het OM als voor de keten een tweede beslissing. Bij misdrijven ging het om 3.100 zaken na verzet en 7.700 na mislukken van de executie. Bij overtredingen was dit respectievelijk 2.100 en 4.900 zaken.

Het meest opvallend is de stijging van het aantal overtredingszaken dat na een mislukte executie na een beslissing van de opsporing weer opnieuw instroomt.

Dit aantal is in 2020 met 63% gestegen ten opzichte van 2019. Bij mislukte executie-zaken is het moment van instroom het moment van beoordeling. Naar verhouding zijn in het kader van het wegwerken van voorraden relatief meer van dit soort zaken in 2020 beoordeeld.

De totale herinstroom is in vergelijking met voorgaande jaren verder toegenomen. Afgezet tegen de initiële stroom komt in 2020 uit op 8% bij misdrijven en 19% bij overtredingen.

Figuur 3.1 *Herinstroom in de keten*

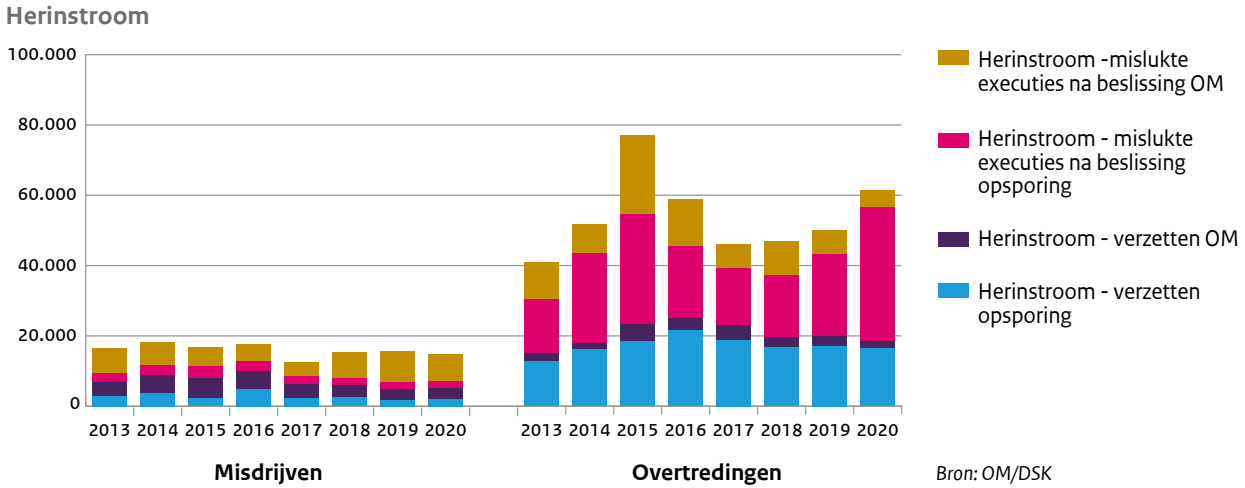

Bron: OM/DSK

3.2 Beoordeling OM herinstroom

Het OM heeft in 2020 in 14.300 misdrijfzaken en 42.900 overtredingszaken naar aanleiding van verzet tegen een strafbeschikking of mislukte executie een (nieuwe) beslissing genomen. Dit is een daling ten opzichte van voorgaand jaar van respectievelijk -4% en -22%. Deze daling wordt voor veroorzaakt door de beperkte zittingscapaciteit bij de rechtspraak. Zowel bij misdrijven als overtredingen is het aantal zaken dat aan de rechter is voorgelegd sterk gedaald met 20% en 57%. De daling wordt voor een deel gecompenseerd door een stijging van het aantal onvoorwaardelijke sepots. Bij misdrijven is het aantal met 14% en bij overtredingen zelfs met 67% gestegen. Dit heeft weer te maken met het opschonen/ wegwerken van (oude) voorraden en de inschatting dat deze zaken gelet op de krapte aan zittingscapaciteit niet op tijd op zitting kunnen worden geplaatst. Voor misdrijven komt het aandeel onvoorwaardelijk geseponeerd uit op 47% en bij overtredingen op 62%.

3.3 Vonnis rechter herinstroom

De rechter heeft in 2020 in 6.000 misdrijfzaken en 13.000 overtredingszaken naar aanleiding van verzet of mislukte executie een vonnis uitgesproken. Bij misdrijfzaken komt het in 80% van de zaken alsnog tot een schuldigverklaring met straf. Bij overtredingszaken is dit in 2020 88%. Dit is vergelijkbaar met 2019.

Figuur 3.2 *Herinstroom – beslissing vervolgingsfase*

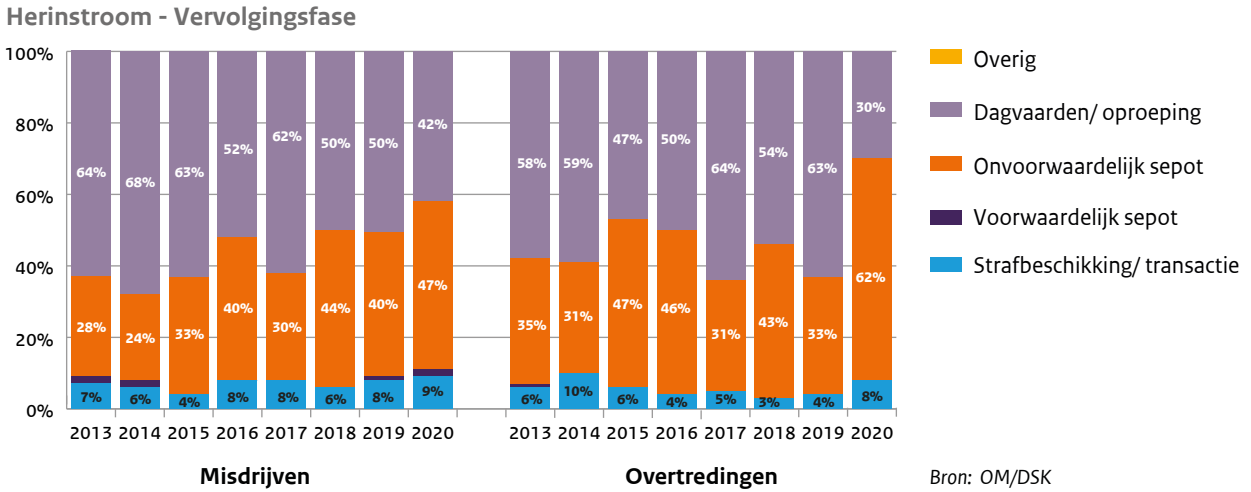

Bron: OM/DSK

Figuur 3.3 *Herinstroom – beslissing berechtingsfase*

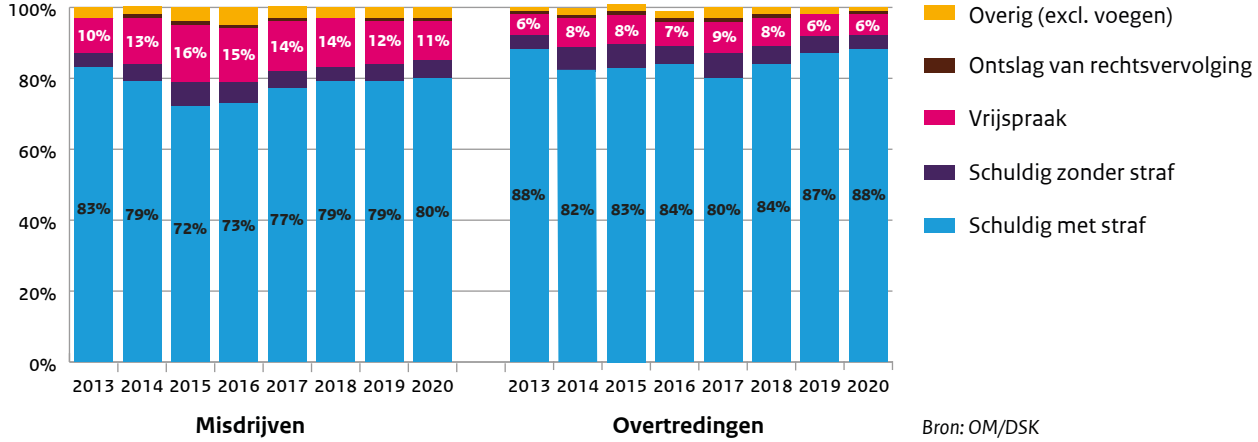

Bron: OM/DSK

4. Sancties

Uiteindelijk zijn in 2020 (als gevolg van de genomen eerste inhoudelijke beslissingen en de beslissingen na verzetten en mislukte executies) in totaal 457.300 straffen en/of maatregelen opgelegd. Dit aantal bestaat uit 141.800 sancties naar aanleiding van misdrijven en 315.500 sancties naar aanleiding van overtredingen. Bij misdrijven is het aantal sancties ten opzichte van 2019 gedaald met 18%. Bij overtredingen is er sprake van een daling van 8%.

Bij de tenuitvoerlegging van de opgelegde sancties zijn onder andere CJIB, DJI, reclassering (3RO), HALT en de Raad voor de Kinderbescherming betrokken.

Bij overtredingen worden voornamelijk financiële sancties opgelegd. Het aantal is weliswaar gedaald, alleen minder sterk dan de andere soorten sancties. Hierdoor is in 2020 het aandeel nog iets verder gestegen naar 95%. Dat er bij de andere typen sancties sprake is van een daling is gelet op het beperkt aantal kantonzittingen en dus ook vonnissen van de rechter niet verwonderlijk. Deze sancties worden namelijk met name door de rechter opgelegd.

Bij misdrijven is het beeld gevarieerder. Maar ook hier wordt de financiële sanctie het meest opgelegd. Daarna volgt de taakstraf en vervolgens de vrijheidsbenemende sanctie. Alle typen sancties laten in aantallen een daling zien met uitzondering van de overige interventies w.o. rij-ontzeggingen. Deze is met 5% gestegen.

Het aantal opgelegde detentiejaren is in 2020 gedaald met 11%. Deze daling is minder sterk dan het aantal keren dat een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsbenemende sanctie is opgelegd, hetgeen betekent dat de gemiddelde detentieduur is toegenomen. Dit is gegeven het feit dat vanwege de beperkte zittingscapaciteit er voorrang is gegeven aan zwaardere zaken geen opmerkelijke bevinding. Ook bij jeugddetentie is een toegenomen gemiddelde duur te constateren. Het totaal aantal jaren jeugddetentie is in 2020 gestegen met 11%.

Het totaal aantal taakstraffen (inclusief Halt-verwijzingen) dat in 2020 in 1e aanleg is opgelegd komt uit op 46.500, dit is met 25% gedaald ten opzichte van 2019. Dit aantal betreft zowel onvoorwaardelijke als voorwaardelijke taakstraffen. Het aandeel voorwaardelijk is daarbij iets gedaald, van 17% in 2019 naar 16% in 2020.

Net als voorgaande jaren zijn de opgelegde sancties bij overtredingen overwegend onvoorwaardelijk (99%), bij misdrijven is 88% (deels) onvoorwaardelijk en 12% voorwaardelijk.

Figuur 4.1 *Opgelegde sancties*

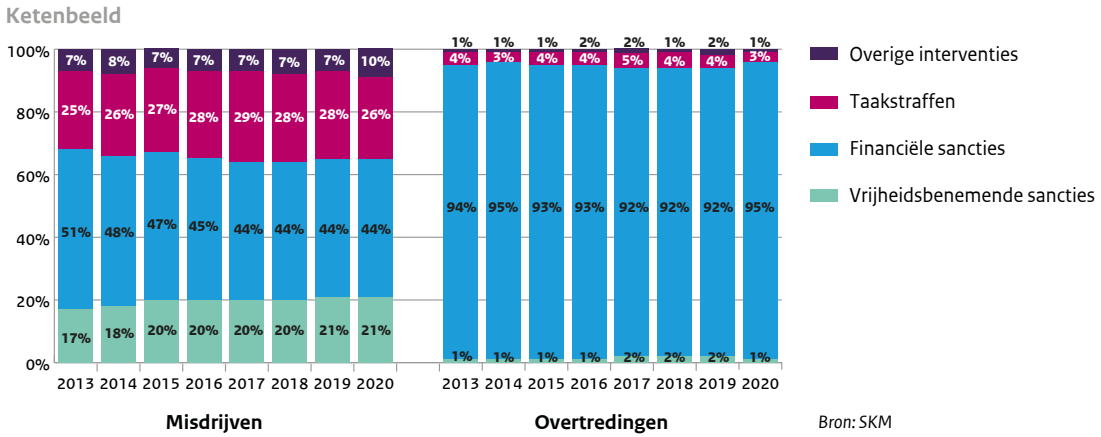

Bron: SKM

5. WAHV-overtredingen

Bij bepaalde lichte(re) verkeersovertredingen, zoals door rood licht rijden, te hard rijden (tot 30 kilometer per uur te hard of 40 km per uur te hard op snelwegen), niet handsfree bellen tijdens het besturen van een voertuig en geen gebruik maken van gordels, is geregeld dat zonder tussenkomst van de rechter of officier van justitie een boete kan worden opgelegd. Dit is geregeld in de Wet Administratieve Handhaving Verkeersvoorschriften (WAHV), waardoor wordt gesproken van WAHV-overtredingen.

Er zijn in 2020 7,8 miljoen WAHV-overtredingen geconstateerd. Dat is een daling van 7% ten opzichte van 2019. Deze daling is niet verwonderlijk aangezien er in 2020 gemiddeld genomen minder verkeer op de weg was sinds de oproep van de overheid half maart 2020 om zoveel mogelijk thuis te blijven vanwege corona.

Het merendeel (93%) van deze WAHV-overtredingen is geconstateerd door controles met digitale handhavingsmiddelen en betreft op kenteken geconstateerde verkeersovertredingen. Dit aantal is in 2020 met 8% gedaald ten opzichte van 2019. Het aantal verkeersboetes geconstateerd door politie na een staandehouding is daarentegen met 5% gestegen van 530.700 in 2019 naar 556.300 in 2020. Deze stijging is deels te verklaren door de versterkte inzet van de politie op verkeersovertredingen, zoals te hard rijden, negeren van een rood verkeerslicht en afleiding door bijvoorbeeld telefoongebruik. Ook geeft de politie aan meer op verkeersgedrag en excessieve overtredingen te concentreren, doordat er door de corona-maatregelen minder geplande en thematische verkeerscontroles plaatvonden. Verder is het aantal boetes voor het vasthouden en gebruik van mobiele telefoons in 2020 met 38% sterk gestegen. Vanaf 2020 wordt hierop ook met camera's in het verkeer gecontroleerd, maar over het hele jaar gezien is nog het merendeel van deze boetes na staandehouding opgelegd. De groei is nu ook vooral toe te schrijven aan geconstateerde overtredingen voor het in de hand houden van mobiele telefoons op de fiets; dit als gevolg van de aangescherpte wetgeving per 1 juli 2019 ten aanzien van handheld telefoon gebruik.

Van alle verkeersboetes is in 2020 82% opgelegd voor te hard rijden. Dit aantal is ten opzichte van 2019 gedaald met 7%. Het merendeel van deze verkeersovertredingen wordt geconstateerd met digitale handhavingsmiddelen op kenteken. Wel zijn er in 2020 duidelijk minder dan in 2019 snelheidsboetes opgelegd na controle met een flitspaal (-19%).

Het aantal snelheidsovertredingen geconstateerd met mobiele radarsets is daarentegen met 2% licht gestegen. Verder is er een stijging van 7% te zien bij het aantal geconstateerde snelheidsovertredingen met trajectcontrolesystemen. Vorig jaar zijn er 18 trajectcontroles bijgekomen op N-wegen. Het gaat om provinciale wegen waar relatief veel ongelukken gebeuren doordat er te hard gereden wordt.

Van alle boetes is in 2020 11% naar een buitenlandse verkeersovertreder verstuurd. Dit is vergelijkbaar met 2019, toen was het 12%. Vanaf december 2019 zijn ook

Figuur 5.1 *Verzonden beschikkingen WAHV-overtredingen*

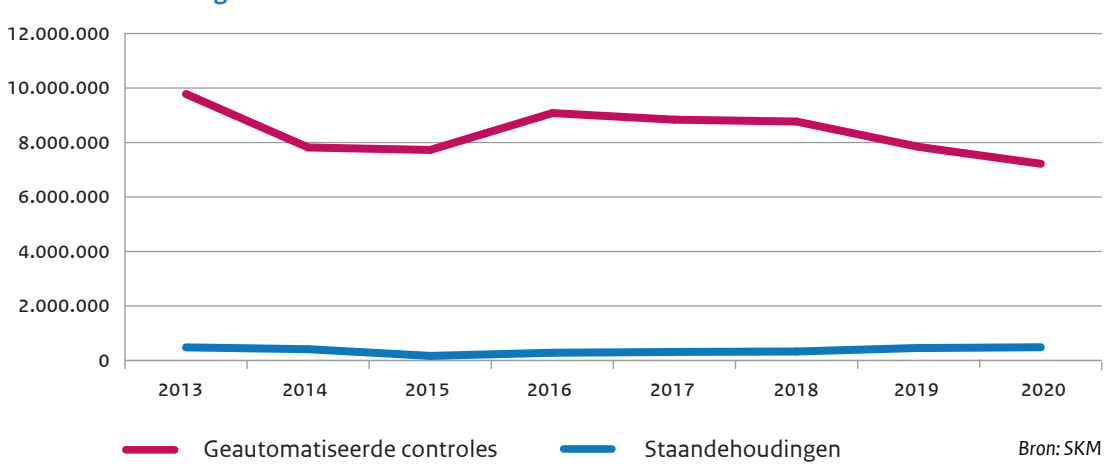

Cyprus, Denemarken en Griekenland aangesloten op de geautomatiseerde uitwisseling van kentekengegevens op basis van de Europese richtlijn Cross Border Enforcement (CBE). Dit betekent dat bestuurders uit deze landen automatische een boete thuis ontvangen wanneer zij in Nederland een verkeersovertreding hebben begaan die met een digitaal handhavingsmiddel is vastgesteld. Uiteindelijk is in 2020 94% van de WAHV-beschikkingen betaald. Dit percentage is al jaren op dit niveau.

6. Tenuitvoerlegging

Binnen de strafrechtketen kunnen de opsporingsinstanties, het OM en de rechter strafbare gedragingen op verschillende wijzen sanctioneren. Er zijn verschillende sancties mogelijk: vrijheidsbenemende sancties, vrijheidsbeperkende sancties, zoals taakstraffen, en financiële sancties.

Het OM levert de opdracht voor het uitvoeren van de sancties aan bij het Administratie- en Informatiecentrum voor de Executieketen (AICE). Het AICE is een onderdeel van het CJIB en coördineert de uitvoering van de verschillende sancties. Het AICE zorgt er voor dat elke ketenpartner, onder andere DJI, 3RO, RvdK of het CJIB zelf, op het juiste moment de juiste informatie ontvangt.

Deze ketenpartners zorgen voor de tenuitvoerlegging van de betreffende sanctie. Dit is het sluitstuk van de strafrechtketen.

Voor de tenuitvoerlegging maakt het geen verschil of de sanctie is opgelegd na een misdrijf of na een overtreding. Er wordt daarom geen splitsing meer gemaakt naar misdrijven en overtredingen.

6.1 Vrijheidsbenemende sancties

De vrijheidsbenemende sancties worden ten uitvoer gelegd door DJI. Maar niet alleen als er een vonnis is uitgesproken, ook de preventieve hechtenis (na de periode op het politiebureau) is de verantwoordelijkheid van DJI.

DJI beschikt over capaciteit voor de tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende sancties in het gevangeniswezen (GW), de justitiële jeugdinrichtingen (JJI) en forensische psychiatrische centra (FPC).

Om besmetting met en verspreiding van het Covid-19-virus in de justitiële inrichtingen te voorkomen, neemt DJI verschillende maatregelen conform de richtlijnen van het RIVM. Zo worden justitiabelen bij binnenkomst in een penitentiaire inrichting op eenpersoons inkomstencellen geplaatst. Daar worden zij, na een medische intake, gemonitord op coronagerelateerde klachten. Ook volgen zij een eigen dagprogramma om contact met andere justitiabelen in die periode zoveel mogelijk te vermijden.

Figuur 6.1 *Instroom en bezetting DJI*

Dienst Justitiële Inrichtingen

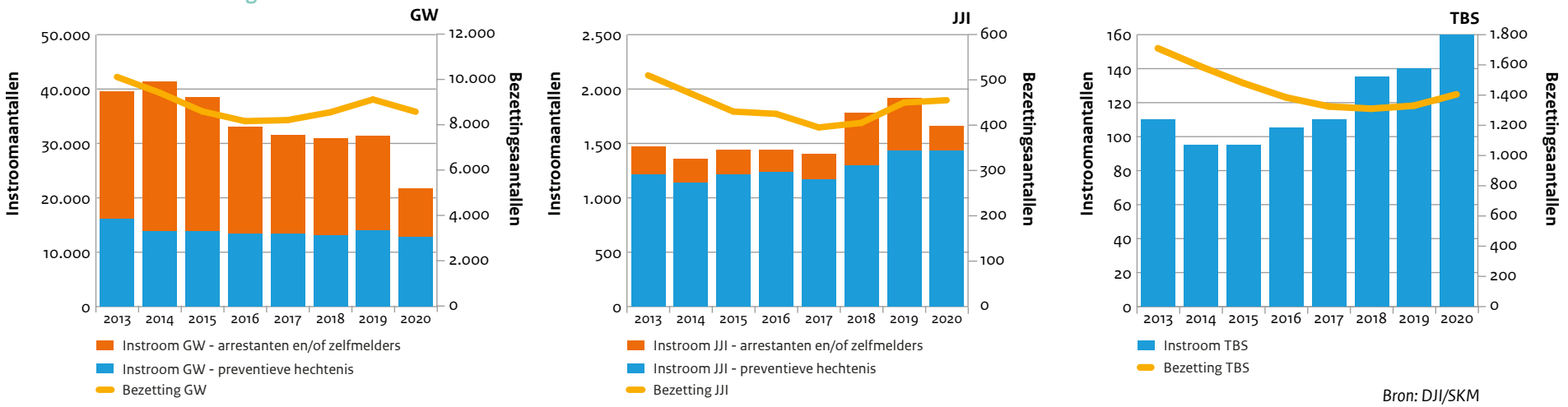

Bron: DJI/SKM

Als de justitiabele geen klachten krijgt, kan hij/zij na de inkomstenperiode worden doorgeplaatst naar een meerpersoonscel. Verder zijn de groepen in de justitiële inrichtingen waar nodig verkleind en zijn afdelingen gecompartimenteerd. Door deze maatregelen kan minder capaciteit binnen het gevangeniswezen worden ingezet.[21]

Om het risico op besmetting door nieuwe inkomsten zo klein mogelijk te houden, worden verder alle in- en uitgaande bewegingen in de justitiële inrichtingen, waaronder bezoek, (over)plaatsingen en incidenteel en regimair verlof scherp gereguleerd. Ook zijn bepaalde categorieën justitiabelen, zoals arrestanten met vervangende hechtenis taakstraf/geldboete en zelfmelders, in overleg met het CJIB (en de politie) sinds medio maart 2020 niet of minder aangehouden/opgeroepen. Sinds juli worden maandelijks gemiddeld ca. 575 arrestanten per maand bij DJI geplaatst, tegenover ca. 1.250 pré-corona. De instroom van zelfmelders ligt tussen augustus en december op gemiddeld 55 per maand, tegenover ca. 200 pré-corona. Personen die in voorlopige hechtenis zijn genomen, zijn allemaal in een penitentiaire inrichting geplaatst.

De gemiddelde bezetting van het gevangeniswezen is gedaald van 9.100 in 2019 naar 8.575 in 2020, oftewel met 6%. De instroom daalde sterk met 31%. Zo is het aantal arrestanten en zelfmelders tezamen met 49% gedaald. Dit naar aanleiding van de hiervoor genoemde maatregelen, in overleg met het CJIB en politie. Maar ook het aantal preventief gehechten is met 8% gedaald.

Bij de JJI's is in 2020 de gemiddelde bezetting vrijwel gelijk aan 2019 (+1% en komt uit op 455 bezette plaatsen). De instroom is in 2020 met 14% gedaald ten opzichte van 2019. Het aantal preventief gehechten is gelijk gebleven. De instroom van arrestanten en zelfmelders is gehalveerd (-54%).

De bezetting van FPC's is licht gestegen van gemiddeld 1.330 plaatsen in 2019 tot 1.405 plaatsen in 2020, oftewel met 6%. Deze stijging is opvallend en komt doordat het aantal eerste opnames in een FPC en het aantal omzettingen van tbs met voorwaarden naar tbs met dwang toeneemt. Daarnaast stagneert de uitstroom vanuit FPC's naar lager beveiligde voorzieningen.

6.2 Taakstraffen

In 2020 is iets meer dan helft, zo'n 58% van alle opgelegde taakstraffen bij de drie reclasserings-organisaties voor de ten uitvoerlegging binnen gekomen. Ongeveer een derde (32%) is naar Halt gegaan en een klein deel (10%), is bij de Raad voor de Kinderbescherming binnengekomen. De Raad voor de Kinderbescherming coördineert de uitvoering van de taakstraffen bij minderjarige verdachten.

Reclassering

Covid-19 heeft een duidelijke impact gehad op de uitvoering van de taakstraffen door de reclasseringsorganisaties. De uitvoering van werkstraffen is in de maanden april, mei en juni 2020 geheel stilgelegd.

Figuur 6.2 *Uitgevoerde taakstraffen 3RO*

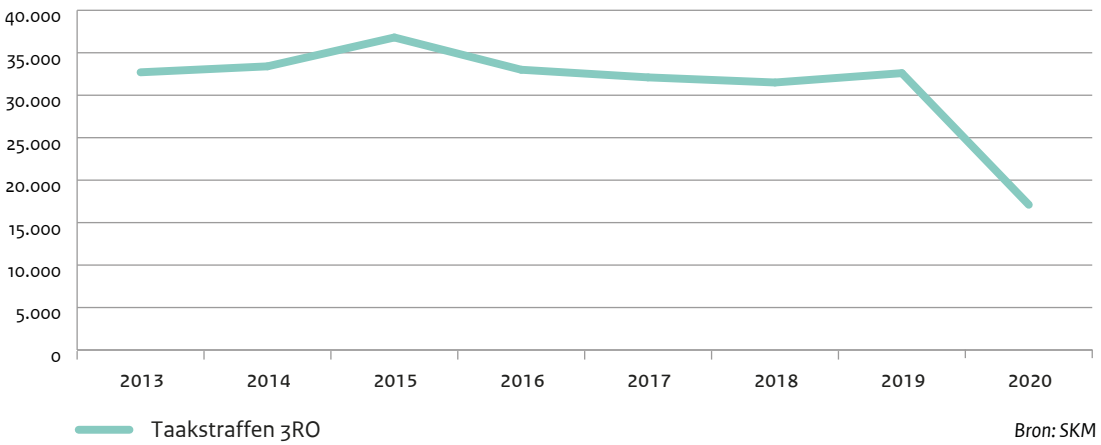

Bron: SKM

Medio 2020 kon de uitvoering van werkstraffen weer hervat worden, zij het met in achtneming van een '1,5 meter werkvloer'. Hierdoor konden beduidend minder werkgestraften geplaatst worden op de werkstrafprojecten dan voorheen: op de eigen projecten van de reclassering nog 65%, maar veel externe projecten bleven gesloten of lieten minder werkgestraften toe.

Hiernaast zag de reclassering zich genoodzaakt om het aantal werkgestraften dat in een busje vervoerd kan worden naar een werkstraflocatie terug te brengen naar maximaal 4. De totale caseload van 3RO was op 31 december 2020 opgelopen tot 23.100 zaken: zo'n 5.000 zaken hoger dan voor de coronapandemie. En dit terwijl de instroom van taakstraffen bij 3RO vanuit het OM en de rechtspraak ten opzichte van 2019 sterk is gedaald (-29%).

In 2020 zijn onder begeleiding van de drie reclasseringsorganisaties meer dan 17.100 taakstraffen afgerond, waarvan 13.800 oftewel 81% succesvol voltooid. Het totale aantal is bijna gehalveerd in vergelijking met voorgaand jaar (-47%), het aandeel dat succesvol voltooid is, is vergelijkbaar (was 82%).

Naast taakstraffen zijn door 3RO in 2020 10.700 reclasseringstoezichten uitgevoerd die zijn opgelegd na veroordeling. Dit is een daling van 11% ten opzichte van 2019.

Raad voor de Kinderbescherming

De Raad voor de Kinderbescherming kan met betrekking tot minderjarige verdachten onafhankelijk onderzoek uitvoeren en advies uitbrengen (zie hoofdstuk 1). Dit kan zowel bij misdrijven als bij overtredingen. Verder coördineert de Raad ook de uitvoering van de taakstraffen bij minderjarige verdachten.

In 2020 zijn bij de RvdK ruim 4.100 taakstraffen uitgevoerd. Dit is een daling van 31% ten opzichte van 2019. Door de daling van het aantal misdrijfzaken bij het OM en de beperkingen bij de rechtspraak is de instroom in 2020 eveneens ten opzichte van 2019 sterk gedaald (-30%). Ondanks de sterke daling heeft de RvdK alle zeilen bij moeten zetten om de 4.100 taakstraffen in 2020 met in achtneming van de algemene corona-maatregelen te kunnen uitvoeren.

Zo waren er minder projectplaatsen voor de uitvoering van werkstraffen beschikbaar, moest de maximale groepsgrootte een tijd lang worden teruggebracht en was ook het vervoer naar de projectplaatsen toe een uitdaging, aangezien er minder jongeren tegelijkertijd in een busje mochten. De maatregel om in bepaalde gevallen een aantal uren van een werkstraf te vervullen door een digitale werkopdracht bood enige verlichting. De leerstraffen hebben zoveel mogelijk in digitale vorm doorgang gevonden.

Figuur 6.3 *Uitgevoerde taakstraffen RvdK*

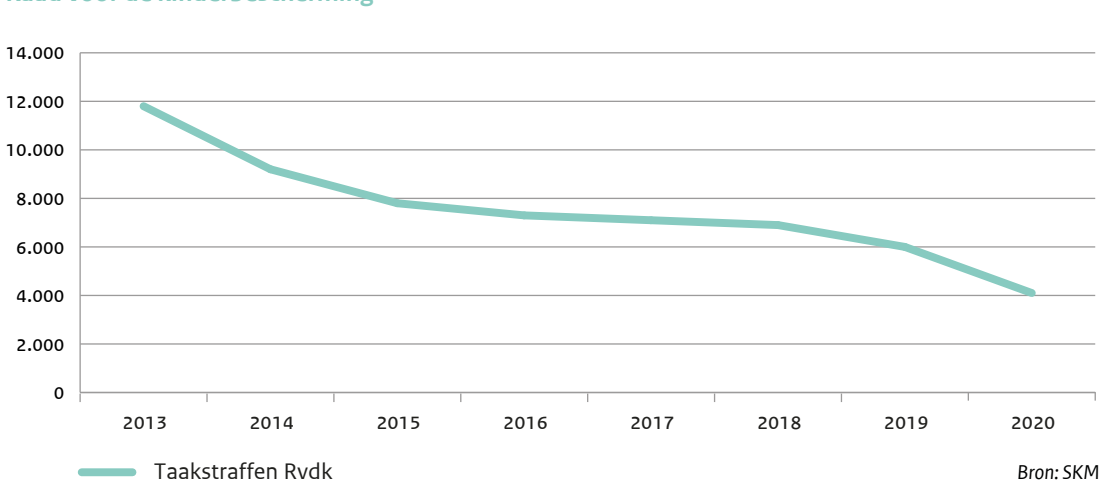

Halt-straffen

Bij Halt zijn in 2020 13.400 Halt-straffen[12] uitgevoerd. Voor de goede orde, hoewel de verwijzing naar Halt vanuit de *strafrechtketen*partners plaatsvindt, is de Halt-straf een buitenstrafrechtelijke interventie.
Het aantal Halt-straffen is in 2020 gedaald met 17% ten opzichte van 2019. Omdat jongeren meer thuis waren, daalden met name het aantal zaken voor schoolverzuim, winkeldiefstal en vernieling. Van de Halt-straffen in 2020 was 10% corona-gerelateerd.
Van deze taakstraffen is in 2020 80% succesvol voltooid. Het aandeel succesvol voltooid ligt daarmee hoger dan in 2019 (was 78%).

6.3 Financiële sancties

Het CJIB verzorgt de inning en incasso van alle financiële sancties. Het gaat dan om de geldboetes, de geldsomstrafbeschikkingen, de geldsom-transacties, maar ook de ontnemingsmaatregelen en de schadevergoedingsmaatregelen.

De impact van Covid-19 op het werk van het CJIB is beperkt gebleven. Het CJIB is altijd operationeel gebleven, wel zijn bepaalde processen tijdelijk stilgezet.

Het CJIB heeft, naast de WAHV-overtredingen uit hoofdstuk 5, in 2020 350.400 financiële sancties behandeld. Dit wil zeggen dat alle activiteiten rondom het incasseren van de sancties zijn uitgevoerd.

Dit kan betekenen dat het opgelegde bedrag is geïncasseerd, maar ook dat alles dat kon worden gedaan is gedaan en dat moet worden geconcludeerd dat incasso niet is gelukt. Het aantal financiële sancties dat is behandeld is met 25% gedaald ten opzichte van 2019. Deze daling is bij alle verschillende financiële sancties terug te zien met uitzondering van het aantal ontnemingsmaatregelen. Deze sanctie is in 2020 met 8% gestegen ten opzichte van 2019.

Zoals te zien is in figuur 6.4 betreft het merendeel van de financiële sancties een geldsomstrafbeschikking. Met de komst van de geldsomstrafbeschikking is de geldsomtransacties vrijwel komen te vervallen. In 2017 zijn toch nog een substantieel aantal transacties afgehandeld, hetgeen te maken had met het verwerken van oude voorraden.

Zeven van de tien (70%) van de financiële sancties is in 2020 betaald. Dit percentage is gestegen ten opzichte van voorgaande jaren, toen was het percentage nog rond de 60%.

Figuur 6.4 *Behandelde financiële sancties CJIB*

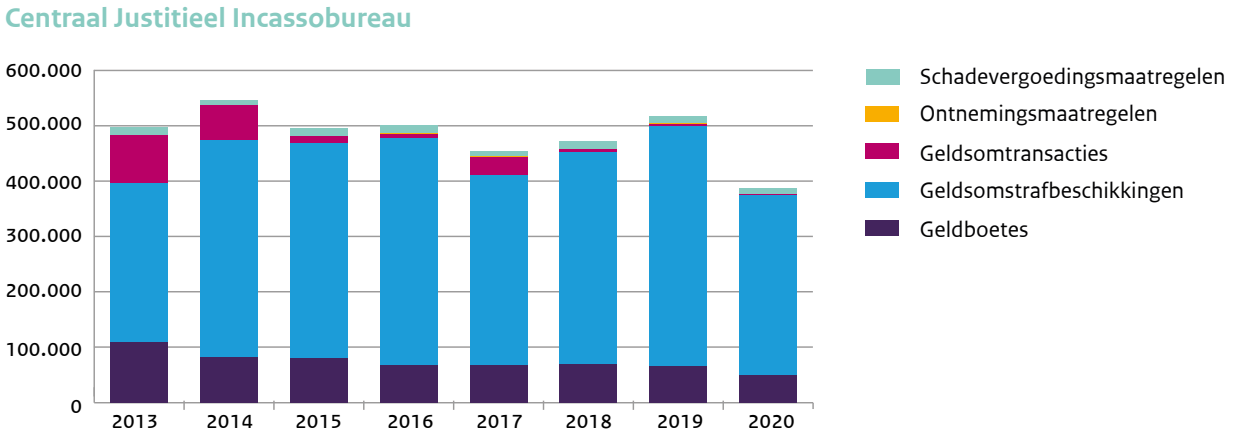

Bron: SKM

7. Relevante publicaties

Er wordt op meerdere momenten gerapporteerd over (onderdelen van) de strafrechtketen, waaronder in de jaarverslagen van de afzonderlijke ketenpartners en het ministerie van Justitie en Veiligheid. De Strafrecht-ketenmonitor sluit zoveel mogelijk aan bij de definities en begrippen die de ketenpartners hanteren.

Een omvangrijkere wetenschappelijke publicatie is het door het WODC in samenwerking met het CBS en de Raad voor de rechtspraak gepubliceerde rapport 'Criminaliteit en rechtshandhaving' (C&R). Voor C&R wordt in belangrijke mate van dezelfde gegevens gebruik gemaakt als in de Strafrecht-ketenmonitor. Alleen verschilt de publicatiefrequentie. Deze is jaarlijks in plaats van per kwartaal (peildata van de cijfers is verschillend). De C&R verschijnt pas in het najaar na afloop van het rapportagejaar. Om methodologische redenen zijn bepaalde definities afwijkend van de door de ketenpartners intern gehanteerde definities.

Eindnoten

1 Om een orde van grootte aan te geven: stijging/daling van rond 2% wordt aangeduid met licht, meer dan 10% met sterk.

2 Met uitzondering van de behandeling in hoger beroep en cassatie.

3 De SKM heeft als doel de hoofdstromen in de strafrechtketen inzichtelijk te maken en om (afwijkende) trends waar te nemen.

4 De USB-monitor maakt het presteren van de tenuitvoerlegging van de sancties inzichtelijk. Het betreft hier de sancties die in eerste aanleg bij volwassenen zijn opgelegd.

5 Een paar voorbeelden. Rijden onder invloed is een misdrijf, net als doodslag of vernieling van een bushokje. Rijden door rood licht is een overtreding, net als met 200 kilometer per uur over de snelweg rijden, wildplassen of het verkeerd aanbieden van afval.

6 Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersovertredingen 1990 (WAHV, ook wel bekend als de 'Wet Mulder'). Het gaat hierbij om lichte snelheidsovertredingen, door rood licht rijden, niet handsfree bellen tijdens het besturen van een auto en geen gebruik maken van autogordels.

7 Met strafbaarheid is hier bedoeld: "is het feit bewezen, is het feit strafbaar en is de verdachte strafbaar?". De strafbaarheid komt niet alleen aan de orde in de fase van berechting, maar ook bij het uitvaardigen van een strafbeschikking. Een transactievoorstel mag alleen door het OM worden aangeboden als er op zichzelf bewijstechnisch en beleidsmatig voldoende grond is om met succes te vervolgen en een voorwaardelijk sepot is alleen mogelijk als er sprake is van een sluitende bewijsvoering. Eén van de voorwaarden voor een Halt-straf is dat de jongere het gepleegde feit bekent. En bij een reprimande worden feit en verdachte geregistreerd door de politie en wordt een mondelinge waarschuwing gegeven.

8 Dit wijkt af van het aantal dat op de website van het CBS is gepubliceerd. Het verschil wordt veroorzaakt door een andere manier van filteren ten aanzien van zaken die in een andere eenheid zijn opgenomen dan het misdrijf heeft plaatsgevonden en het meetellen van misdrijven geregistreerd door de KMar.

9 SHN is vanaf 2015 actief binnen de ZSM-werkwijze. Bij de ZSM-werkwijze werken de ketenpartners politie, het OM, reclassering (3RO), Raad voor de Kinderbescherming en Slachtofferhulp Nederland gezamenlijk op locatie om zaken (veelvoorkomende criminaliteit) zo spoedig mogelijk te behandelen en tot een passende afdoening te komen.

10 Ook komen delicten met een zwaardere kwalificatie voor. De kwalificatie is een voorlopige inschatting van het gemelde delict.

11 Het ophelderingspercentage is berekend door het aantal in een bepaald jaar opgehelderde misdrijven te delen door het aantal geregistreerde misdrijven in datzelfde jaar. Het CBS volgt het aantal geregistreerde misdrijven uit een bepaald jaar drie jaar lang. Hierna wordt het ophelderingspercentage pas definitief vastgesteld.

12 Dit kan alleen voor een aantal veel voorkomende strafbare feiten, beschreven in de Besluit OM-afdoening. Tot 2015 was het ook mogelijk om een transactievoorstel te doen.

13 Een Halt-straf is een buitenstrafrechtelijke interventie voor jongeren van 12 tot 18 jaar die een strafbaar feit hebben gepleegd. De straf kan bestaan uit meerdere onderdelen, waaronder leer- en of werkstraf. Opsporingsinstanties verwijzen naar Halt. Het OM kan ook naar Halt verwijzen, het betreft dan HALT+, dat wil zeggen dat een zwaardere HALT-straf wordt opgelegd in de vorm van meer uren leer- en/of taakstraf.

14 Een eerste inhoudelijke beslissing in de keten wil zeggen een eerste beslissing ten aanzien van de strafbaarheid van de verdachte na het plegen van het delict. Dit kan door de opsporingsinstanties, het OM en de rechter. Het betreft niet de beslissing om de zaak voor te leggen aan het OM of de rechter, dit is een procesbeslissing, immers het oordeel gevraagd van de volgende instantie.

15 Dagvaarding wordt pas geteld als er ook een eindvonnis door de rechter is uitgesproken. Het OM heeft de zaak wel eerder beoordeeld en besloten om te dagvaarden, maar zolang er nog geen eindvonnis is uitgesproken is de dagvaarding nog niet definitief en derhalve wordt deze nog niet geteld.

16 Eindvonnis in strafzaken met een zogenaamd RM-akkoord.

17 Voor de leesbaarheid wordt hier onder schuldigverklaring zowel de schuldigverklaring door de rechter verstaan, als ook een strafbeschikking, een (geaccepteerd) transactievoorstel, een voorwaardelijk sepot of een verwijzing naar HALT en de registratie van feit en verdachte door de politie bij een reprimande. Ook wordt voor de leesbaarheid met sancties zowel maatregelen als schadevergoedingsmaatregelen, TBS of gedragsbeïnvloedende maatregelen bedoeld.

18 Voor de berekening van de doorlooptijden zijn de B&B-tabellen van het OM gebruikt om vast te stellen of er sprake is van tussentijdse OM-beslissingen en daarmee retourstromen. De historie op de B&B-tabellen is echter beperkt en kan zorgen voor enige vertekening bij de oudere jaren.

19 Ondermijnende criminaliteit is misdaad die maatschappelijke structuren of het vertrouwen daarin schaadt. Dit soort criminaliteit wordt vaak gepleegd in criminele samenwerkingsverbanden en gaat niet zelden gepaard met geweld, bedreiging en intimidatie. Het gaat dan zoal om handel in drugs, mensen en wapens, milieucriminaliteit, grootschalige fraude en corruptie. Onder ernstige zedenmisdrijven valt het overtreden van de volgende wetsartikelen uit het Wetboek van Strafrecht: SR 240 t/m SR 250, SR 254A/1, SR 254A/2 en SR 254. Dit is dus exclusief schennispleging (239 Sr).

20 Het moment van instroom wordt bepaald door het moment van uitstroom, oftewel het moment waarop het OM een nieuwe beslissing heeft genomen.

21 In FPC's en justitiële jeugdinrichtingen wordt gewerkt met kleine(re) groepen en heeft iedere justitiabele een eigen kamer/cel.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Strafrechtketen 2020

Bijlage strafrechtketenmonitor

De aantallen in deze tabellenbijlage zijn afgerond op honderdtallen. De procenten zijn afgerond op gehele procenten.

Figuur 1.1 *Door politie geregistreerde misdrijven*

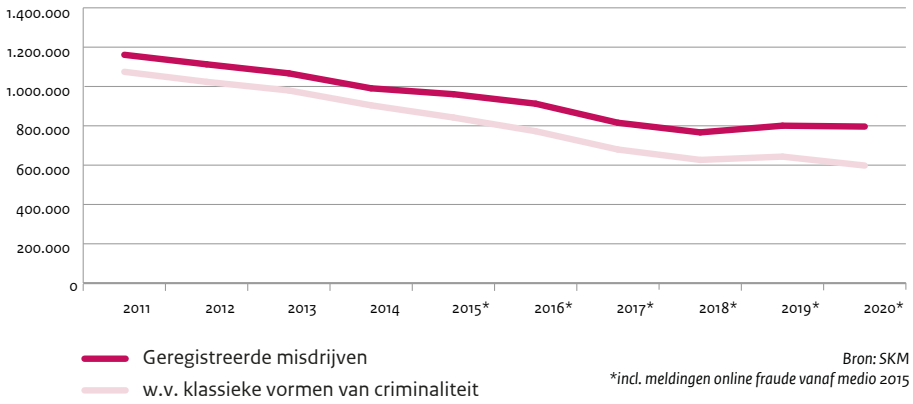

Bron: SKM
**incl. meldingen online fraude vanaf medio 2015*

	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*	2020*
Geregistreerde misdrijven	1.161.100	1.112.700	1.066.800	990.700	960.800	912.500	815.500	766.600	800.600	796.200
w.v. klassieke vormen van criminaliteit	1.159.200	1.108.200	1.064.400	988.700	926.800	857.100	764.000	711.200	728.000	682.500

Figuur 1.2 *Aanmeldingen bij Slachtofferhulp*

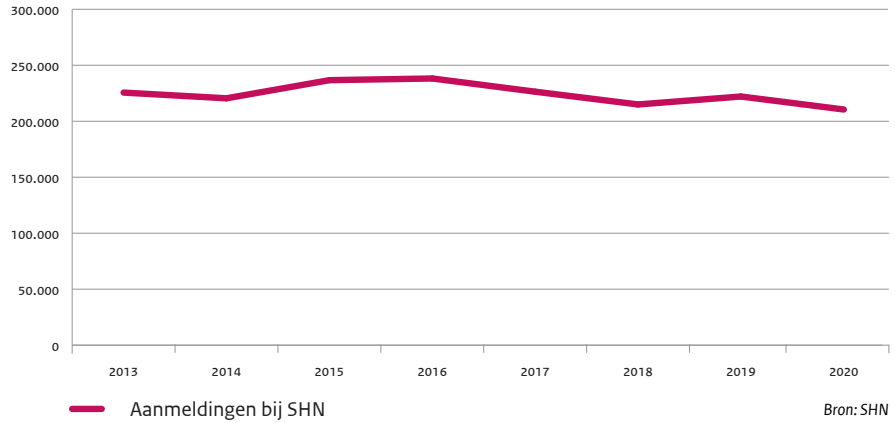

Bron: SHN

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aanmeldingen bij SHN	225.600	220.500	236.700	238.200	226.400	215.000	222.100	210.500

Figuur 1.3 *Geconstateerde overtredingen*

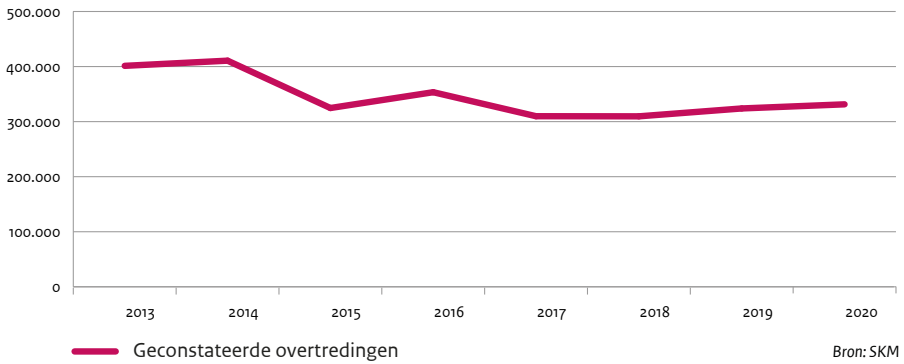

Bron: SKM

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geconstateerde overtredingen	401.300	410.700	324.700	353.400	309.800	309.600	323.900	331.400

Figuur 1.4 *Uitstroom opsporingsfase*

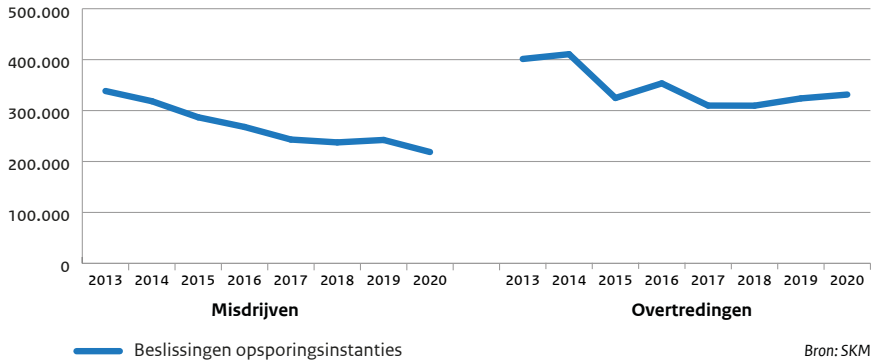

Bron: SKM

Figuur 1.5 *Uitstroom naar type beslissing*

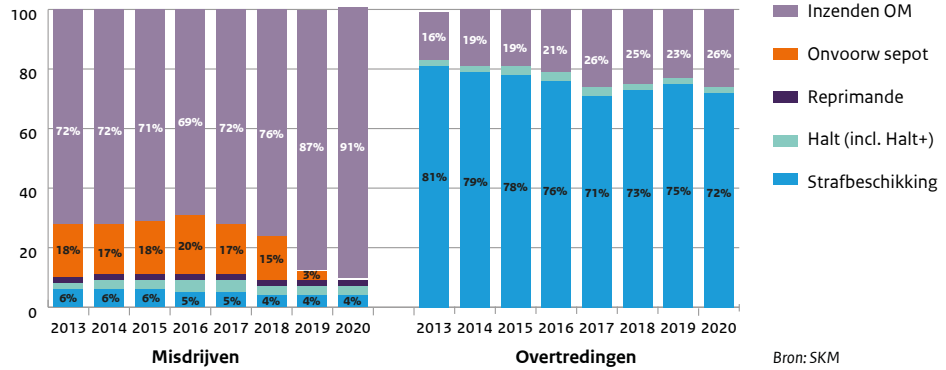

Bron: SKM

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beslissingen opsporingsinstanties	338.400	318.400	286.800	267.800	243.100	237.500	242.300	218.600

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beslissingen opsporingsinstanties	401.300	410.700	324.700	353.400	309.800	309.600	323.900	331.400

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Strafbeschikking	6%	6%	6%	5%	5%	4%	4%	4%
Halt (incl. Halt+)	2%	3%	3%	4%	4%	3%	3%	3%
Reprimande	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Onvoorw sepot	18%	17%	18%	20%	17%	15%	3%	0%
Inzenden OM	72%	72%	71%	69%	72%	76%	87%	91%

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Strafbeschikking	81%	79%	78%	76%	71%	73%	75%	72%
Halt (incl. Halt+)	2%	2%	3%	3%	3%	2%	2%	2%
Reprimande								
Onvoorw sepot								
Inzenden OM	16%	19%	19%	21%	26%	25%	23%	26%

» Absolute aantallen

Figuur 1.6 *Uitstroom vervolgingsfase*

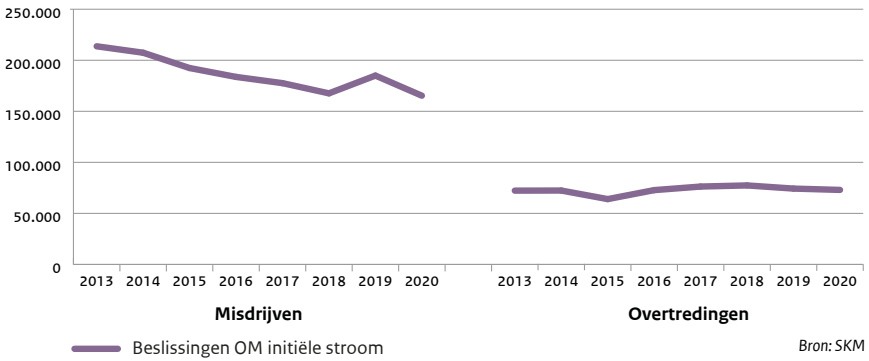

Bron: SKM

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beslissingen OM initiële stroom	213.700	207.400	192.400	183.700	177.600	167.600	185.000	165.300

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beslissingen OM initiële stroom	72.300	72.400	64.000	72.800	76.300	77.400	74.300	73.000

Figuur 1.7 *Uitstroom naar type beslissing*

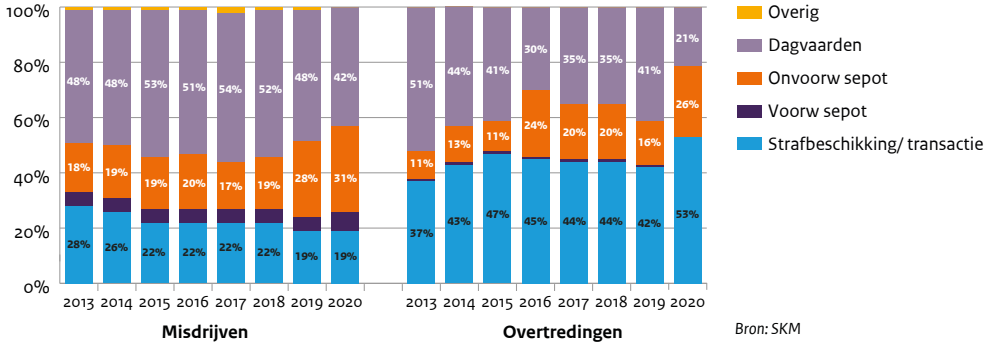

Bron: SKM

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Strafbeschikking/ transactie	28%	26%	22%	22%	22%	22%	19%	19%
Voorw sepot	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	7%
Onvoorw sepot	18%	19%	19%	20%	17%	19%	28%	31%
Dagvaarden	48%	48%	53%	51%	54%	52%	48%	42%
Overig	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	0%

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Strafbeschikking/ transactie	37%	43%	47%	45%	44%	44%	42%	53%
Voorw sepot	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%
Onvoorw sepot	11%	13%	11%	24%	20%	20%	16%	26%
Dagvaarden	51%	44%	41%	30%	35%	35%	41%	21%
Overig	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

» Absolute aantallen

Figuur 1.8 *Uitstroom berechtingsfase in 1e aanleg*

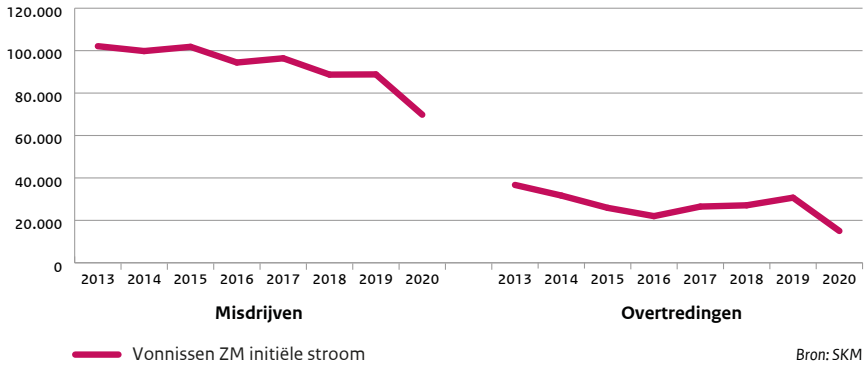

Bron: SKM

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vonnissen ZM initiële stroom	102.100	99.800	101.800	94.400	96.400	88.700	88.800	69.800

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vonnissen ZM initiële stroom	36.700	31.700	25.900	22.000	26.500	27.100	30.700	15.000

Figuur 1.9 *Uitstroom naar inhoud vonnis*

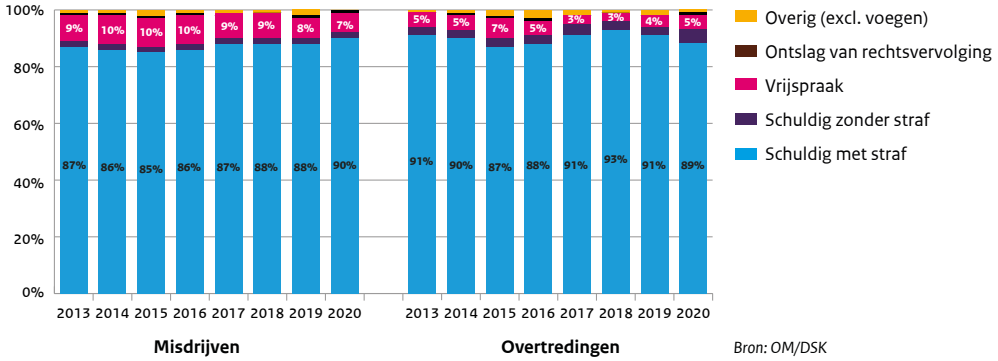

Bron: OM/DSK

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Schuldig met straf	87%	86%	85%	86%	87%	88%	88%	90%
Schuldig zonder straf	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Vrijspraak	9%	10%	10%	10%	9%	9%	8%	7%
Ontslag van rechtsvervolging	1%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	1%
Overig (excl. voegen)	1%	1%	2%	1%	1%	1%	2%	0%

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Schuldig met straf	91%	90%	87%	88%	91%	93%	91%	89%
Schuldig zonder straf	3%	3%	3%	3%	4%	3%	3%	5%
Vrijspraak	5%	5%	7%	5%	3%	3%	4%	5%
Ontslag van rechtsvervolging	0%	1%	1%	1%	0%	0%	0%	1%
Overig (excl. voegen)	1%	1%	2%	3%	2%	1%	2%	1%

» Absolute aantallen

Figuur 1.10 *1e inhoudelijke beslissingen keten*

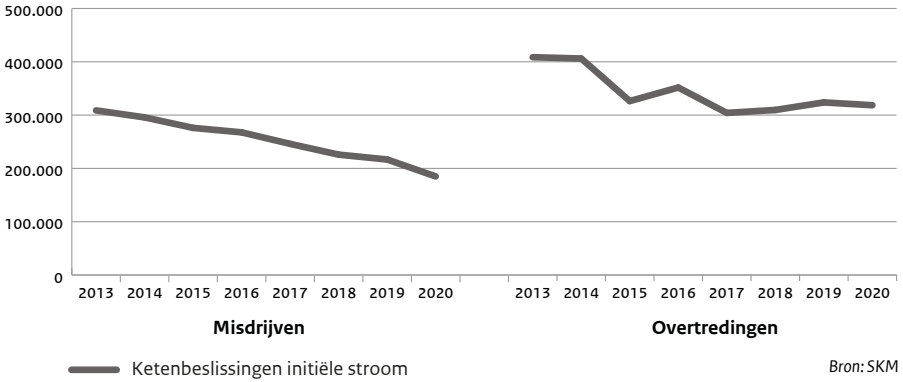

Bron: SKM

Figuur 1.11 *Beslissingen per ketenfase*

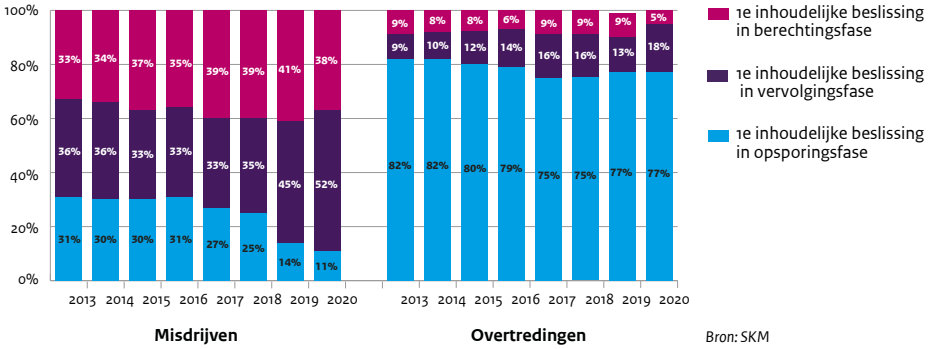

Bron: SKM

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beslissingen initiële stroom	308.800	295.700	276.000	267.600	246.000	225.800	216.700	184.900

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beslissingen initiële stroom	408.600	406.100	326.300	351.700	304.100	309.600	323.800	318.500

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1e inhoudelijke beslissing in opsporingsfase	31%	30%	30%	31%	27%	25%	14%	11%
1e inhoudelijke beslissing in vervolgingsfase	36%	36%	33%	33%	33%	35%	45%	52%
1e inhoudelijke beslissing in berechtingsfase	33%	34%	37%	35%	39%	39%	41%	38%

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1e inhoudelijke beslissing in opsporingsfase	82%	82%	80%	79%	75%	75%	77%	77%
1e inhoudelijke beslissing in vervolgingsfase	9%	10%	12%	14%	16%	16%	13%	18%
1e inhoudelijke beslissing in berechtingsfase	9%	8%	8%	6%	9%	9%	9%	5%

» Absolute aantallen

Figuur 1.12 *Beslissingen in de keten naar inhoud*

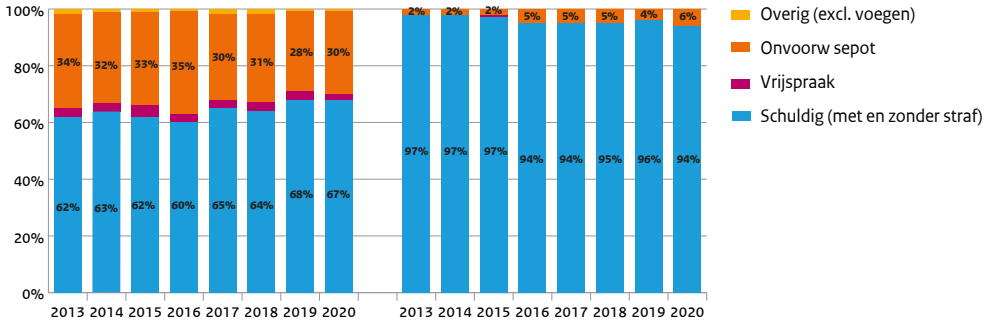

Bron: SKM

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Schuldig (met en zonder straf)	62%	63%	62%	60%	65%	64%	68%	67%
Vrijspraak	3%	3%	4%	3%	3%	3%	3%	3%
Onvoorw sepot	34%	32%	33%	35%	30%	31%	28%	30%
Overig (excl. voegen)	2%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	1%

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Schuldig (met en zonder straf)	97%	97%	97%	94%	94%	95%	96%	94%
Vrijspraak	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Onvoorw sepot	2%	2%	2%	5%	5%	5%	4%	6%
Overig (excl. voegen)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

» Absolute aantallen

Figuur 1.13 *Piketmeldingen (o.b.v. declaraties) en toevoegingen*

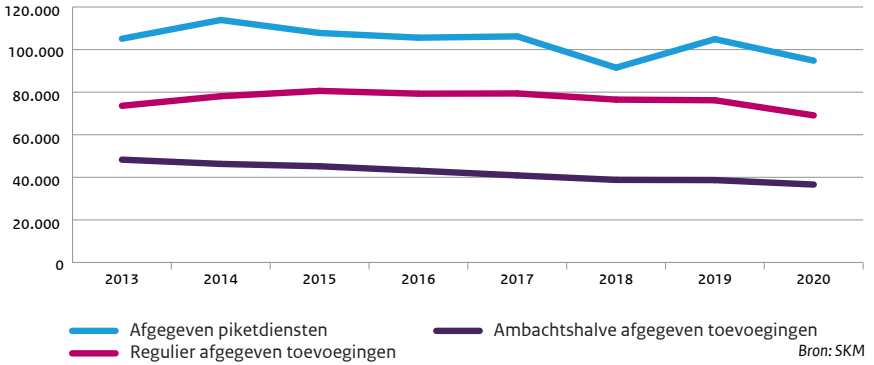

Bron: SKM

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Afgegeven piketdiensten	105.100	113.900	107.800	105.600	106.200	91.500	104.900	94.800
Ambtshalve afgegeven toevoegingen	48.300	46.300	45.200	43.100	40.900	38.800	38.700	36.600
Regulier afgegeven toevoegingen	73.600	78.100	80.600	79.300	79.400	76.500	76.200	69.100

Figuur 2.1 *Doorlooptijd standaardzaken*

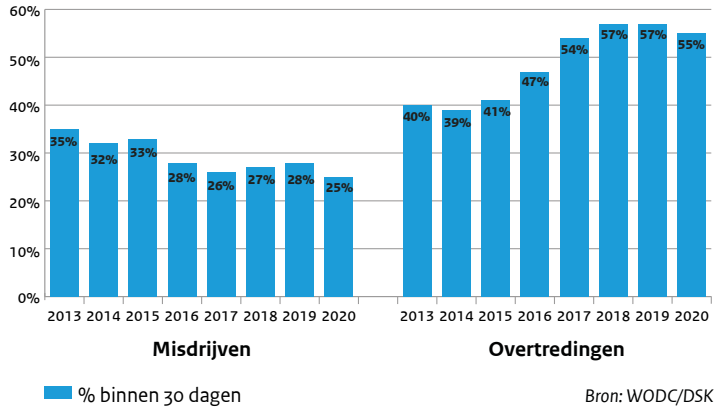

Bron: WODC/DSK

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
% binnen 30 dagen	35%	32%	33%	28%	26%	27%	28%	25%

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
% binnen 30 dagen	40%	39%	41%	47%	54%	57%	57%	55%

Figuur 2.2 *Doorlooptijd zaken voor de rechter*

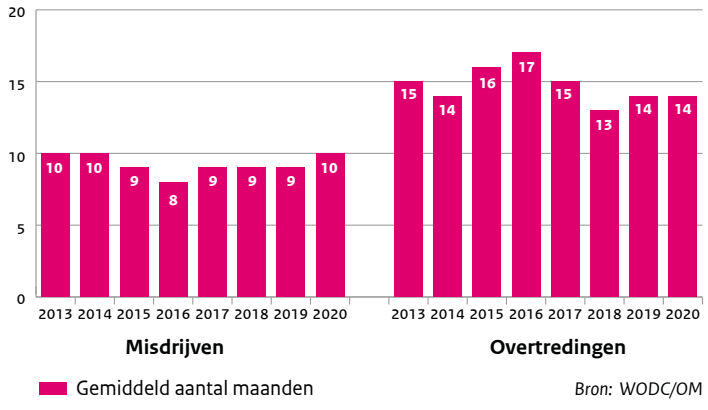

Bron: WODC/OM

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gemiddeld aantal maanden	10	10	9	8	9	9	9	10
75% van de zaken	14	14	14	11	11	11	10	13

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gemiddeld aantal maanden	15	14	16	16	14	13	14	14
75% van de zaken	21	18	20	22	19	16	19	18

Figuur 2.3 *Doorlooptijd (dagen) Overtredingen*

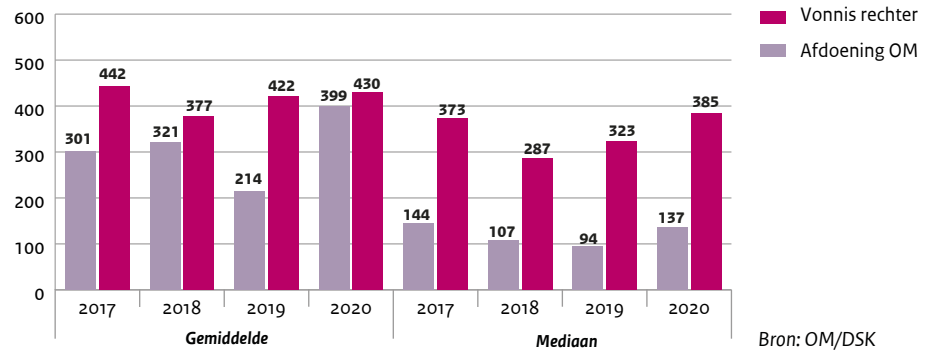

Bron: OM/DSK

Overtredingen								
	Afdoening OM				Vonnis rechter			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Gemiddelde	301	321	214	399	442	377	422	430
Mediaan	144	107	94	137	373	287	323	385

Figuur 2.4 *Doorlooptijd (dagen) Ondermijning*

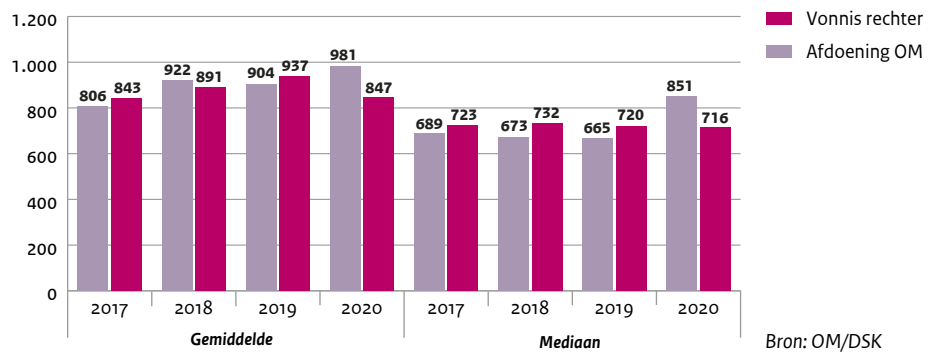

Bron: OM/DSK

Ondermijning								
	Afdoening OM				Vonnis rechter			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Gemiddelde	806	922	904	981	843	891	937	847
Mediaan	689	673	665	851	723	732	720	716

Figuur 2.5 *Doorlooptijd Zeden en Kinderpornografie*

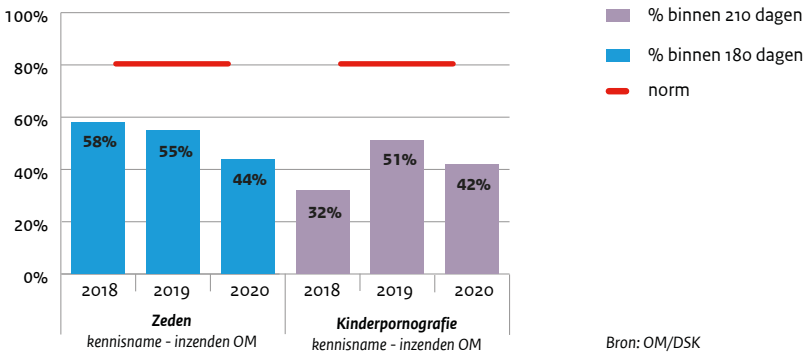

Bron: OM/DSK

Zeden/kinderpornografie						
	Zeden kennisname - inzenden OM			Kinderpornografie kennisname - inzenden OM		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
% binnen 180 dagen	58%	55%	44%			
% binnen 210 dagen				32%	51%	42%
norm	80%	80%	80%	80%	80%	80%

Figuur 2.6 *Doorlooptijd Zeden*

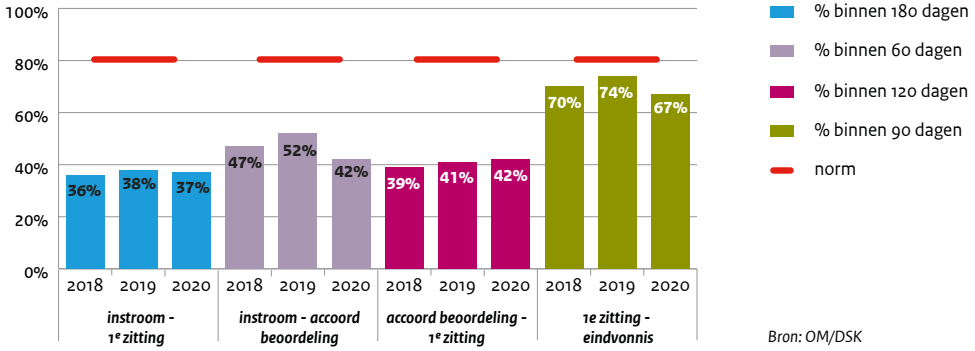

Bron: OM/DSK

Zeden												
	Instroom - 1e zitting			Instroom - accoord beoordeling			Accoord beoordeling - 1e zitting			1e zitting - eindvonnis		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
% binnen 180 dagen	36%	38%	37%									
% binnen 60 dagen				47%	52%	42%						
% binnen 210 dagen							39%	41%	42%			
% binnen 90 dagen										70%	74%	67%
norm	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%

Figuur 2.7 *Doorlooptijd Verkeer*

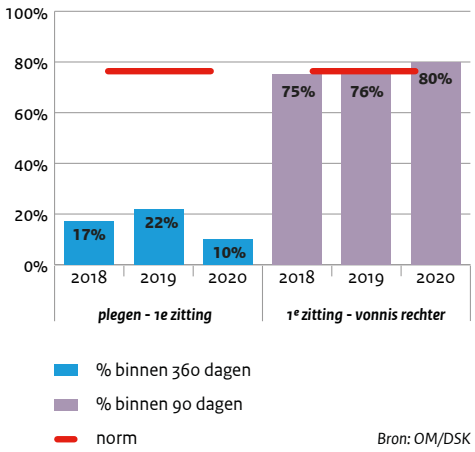

Bron: OM/DSK

	plegen - 1e zitting			1e zitting - vonnis rechter		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
% binnen 360 dagen	17%	22%	10%			
% binnen 90 dagen				75%	76%	80%
norm	75%	75%	75%	75%	75%	75%

Figuur 2.8 *Doorlooptijd jeugd*

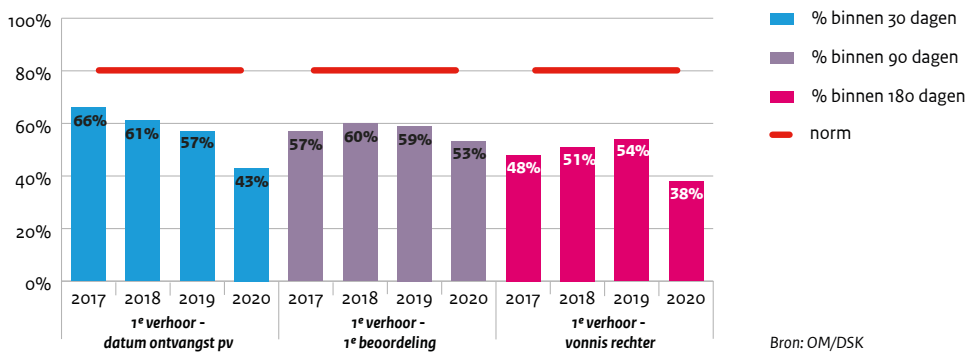

Bron: OM/DSK

	1e verhoor - datum ontvangst pv				1e verhoor - 1e beoordeling				1e verhoor - vonnis rechter			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
% binnen 30 dagen	66%	61%	57%	43%								
% binnen 90 dagen					57%	60%	59%	53%				
% binnen 180 dagen									48%	51%	54%	38%
norm	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%

Figuur 2.9 *Doorlooptijd Hoger beroep*

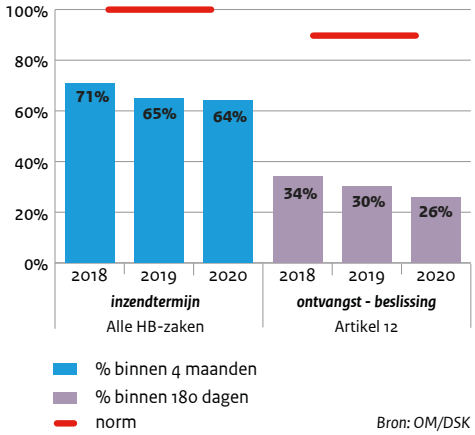

Bron: OM/DSK

	Alle HB - zaken inzendtermijn			Artikel 12 ontvangst - beslissing		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
% binnen 4 maanden	71%	65%	64%			
% binnen 180 dagen				34%	30%	26%
norm	100%	100%	100%	90%	90%	90%

Figuur 3.1 *Herinstroom in de keten*

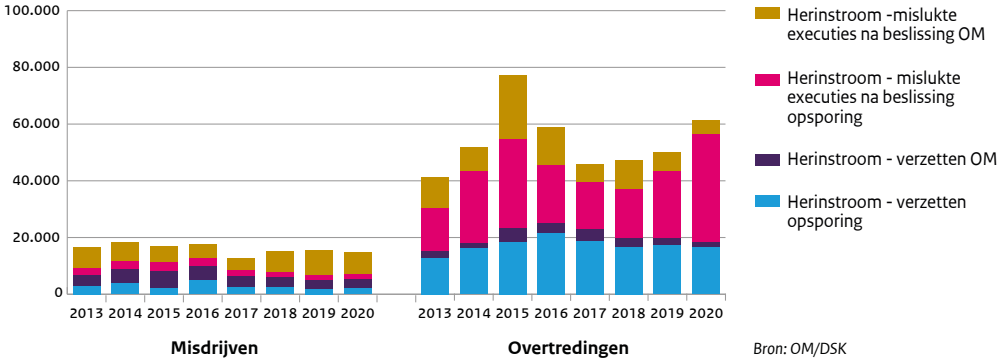

Bron: OM/DSK

	Misdrijven								Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Herinstroom - verzetten opsporing	2.900	3.700	2.200	4.900	2.300	2.400	1.800	2.100	12.800	16.100	18.400	21.600	18.800	16.700	17.100	16.400
Herinstroom - verzetten OM	3.700	5.000	5.700	4.900	3.900	3.600	3.100	3.100	2.200	1.900	4.900	3.500	4.200	2.900	2.700	2.100
Herinstroom -mislukte executies na beslissing opsporing	2.700	2.900	3.400	3.000	2.300	1.900	1.900	1.800	15.400	25.400	31.200	20.400	16.400	17.600	23.400	38.000
Herinstroom -mislukte executies na beslissing OM	7.300	6.600	5.500	4.800	4.100	7.400	8.800	7.700	10.700	8.300	22.600	13.300	6.700	9.900	6.900	4.900

Figuur 3.2 *Herinstroom – beslissing vervolgingsfase*

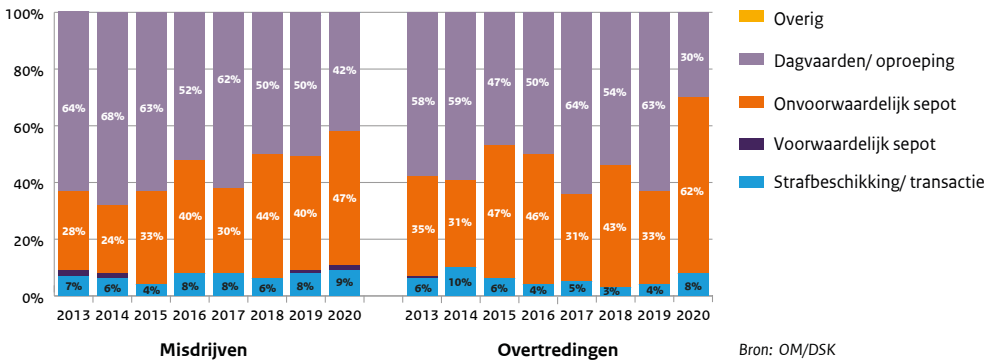

Bron: OM/DSK

	Misdrijven								Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Strafbeschikking/ transactie	7%	6%	4%	8%	8%	6%	8%	9%	6%	10%	6%	4%	5%	3%	4%	8%
Voorwaardelijk sepot	2%	2%	0%	0%	0%	0%	1%	2%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Onvoorwaardelijk sepot	28%	24%	33%	40%	30%	44%	40%	47%	35%	31%	47%	46%	31%	43%	33%	62%
Dagvaarden/ oproeping	64%	68%	63%	52%	62%	50%	50%	42%	58%	59%	47%	50%	64%	54%	63%	30%
Overig	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

» Absolute aantallen

Figuur 3.3 *Herinstroom – beslissing berechtingsfase*

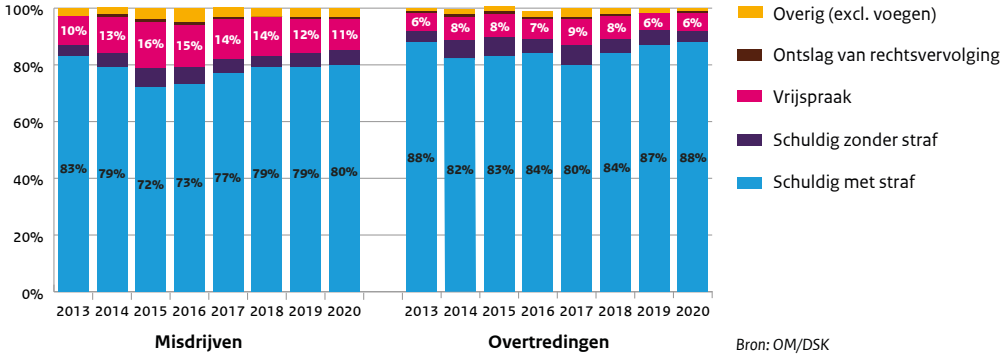

Bron: OM/DSK

	Misdrijven								Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Schuldig met straf	83%	79%	72%	73%	77%	79%	79%	80%	88%	82%	83%	84%	80%	84%	87%	88%
Schuldig zonder straf	4%	5%	7%	6%	5%	4%	5%	5%	4%	7%	7%	5%	7%	5%	5%	4%
Vrijspraak	10%	13%	16%	15%	14%	14%	12%	11%	6%	8%	8%	7%	9%	8%	6%	6%
Ontslag van rechtsvervolging	0%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	1%
Overig (excl. voegen)	3%	3%	4%	5%	4%	3%	3%	3%	1%	2%	2%	2%	3%	2%	2%	1%

» Absolute aantallen

Figuur 4.1 *Opgelegde sancties*

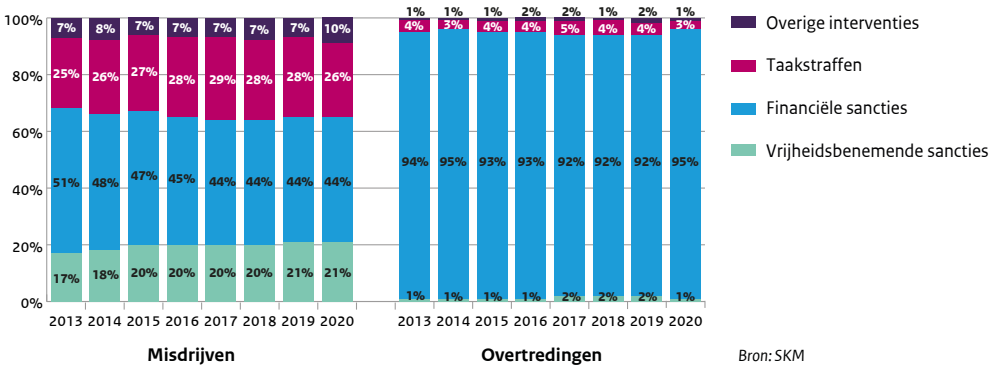

Bron: SKM

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vrijheidsbenemende sancties	17%	18%	20%	20%	20%	20%	21%	21%
Financiële sancties	51%	48%	47%	45%	44%	44%	44%	44%
Taakstraffen	25%	26%	27%	28%	29%	28%	28%	26%
Overige interventies	7%	8%	7%	7%	7%	7%	7%	10%

	Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vrijheidsbenemende sancties	1%	1%	1%	1%	2%	2%	2%	1%
Financiële sancties	94%	95%	93%	93%	92%	92%	92%	95%
Taakstraffen	4%	3%	4%	4%	5%	4%	4%	3%
Overige interventies	1%	1%	1%	2%	2%	1%	2%	1%

» Absolute aantallen

Figuur 5.1 *Verzonden beschikkingen WAHV-overtredingen*

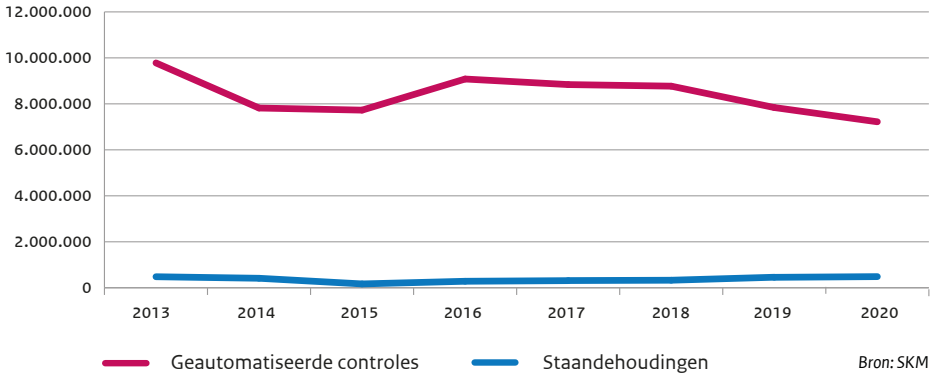

Bron: SKM

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geautomatiseerde controles	9.780.100	7.818.300	7.727.200	9.080.200	8.838.500	8.778.900	7.838.800	7.223.200
Staandehoudingen	554.500	487.800	241.700	357.500	385.000	403.600	530.700	556.300

Figuur 6.1 *Instroom en bezetting DJIIn verband met kleine aantallen is de afronding op vijftallen in plaats van op honderdtallen.*

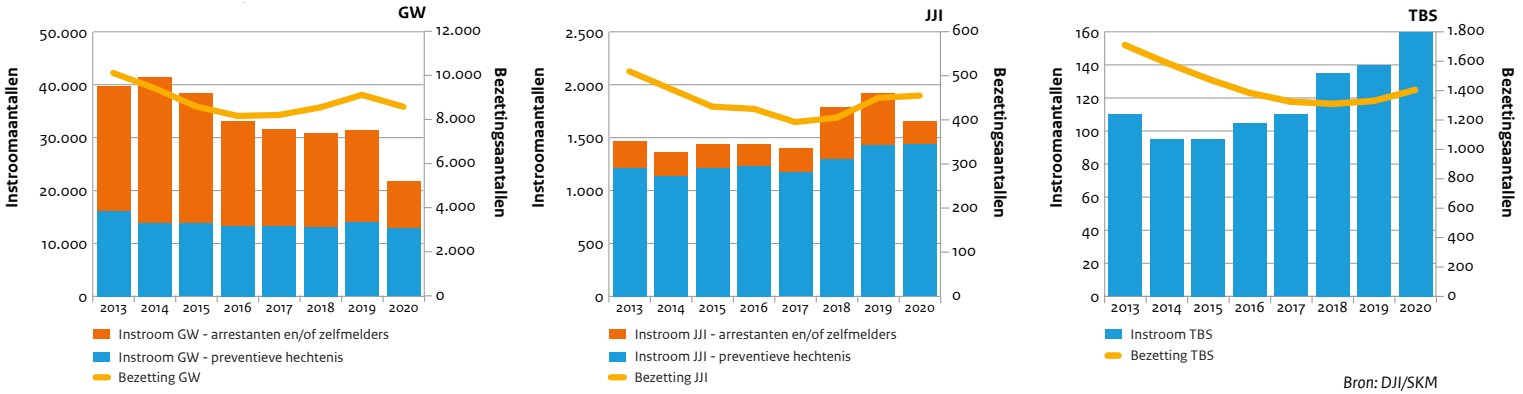

Bron: DJI/SKM

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bezetting GW	10.110	9.415	8.590	8.160	8.205	8.550	9.115	8.575
Instroom GW - preventieve hechtenis	16.080	13.805	13.780	13.350	13.345	13.110	13.965	12.850
Instroom GW - arrestanten en/of zelfmelders	23.570	27.595	24.670	19.705	18.280	17.745	17.490	8.890
Bezetting JJI	510	470	430	425	395	405	450	455
Instroom JJI - preventieve hechtenis	1.215	1.140	1.210	1.235	1.170	1.295	1.430	1.435
Instroom JJI - arrestanten en/of zelfmelders	255	220	230	205	235	490	490	225
Bezetting TBS	1.710	1.590	1.480	1.385	1.325	1.310	1.330	1.405
Instroom TBS	110	95	100	105	110	135	140	160

Figuur 6.2 *Uitgevoerde taakstraffen 3RO*

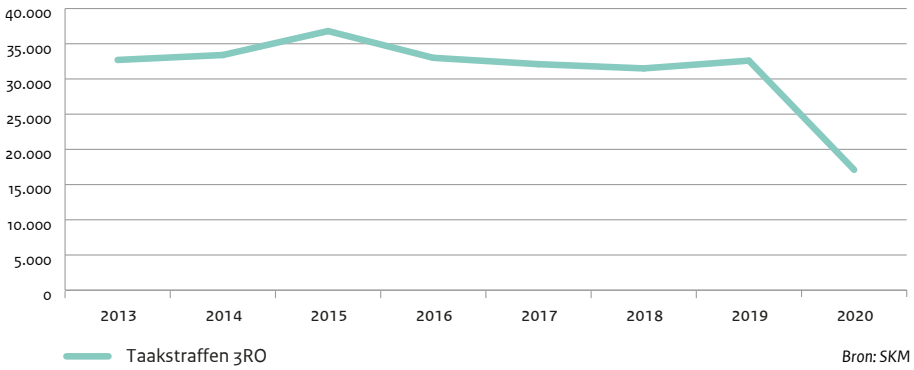

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Taakstraffen 3RO	32.700	33.400	36.800	33.000	32.100	31.500	32.600	17.100

Figuur 6.3 *Uitgevoerde taakstraffen RvdK*

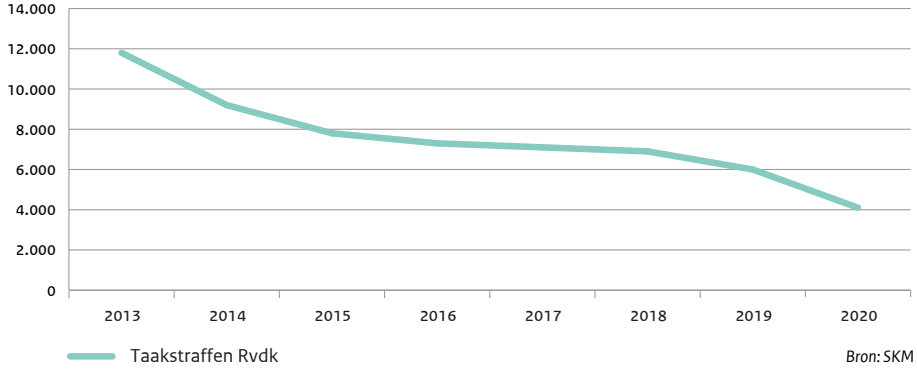

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Taakstraffen RvdK	11.800	9.200	7.800	7.300	7.100	6.900	6.000	4.100

Figuur 6.4 *Behandelde financiële sancties CJIB*

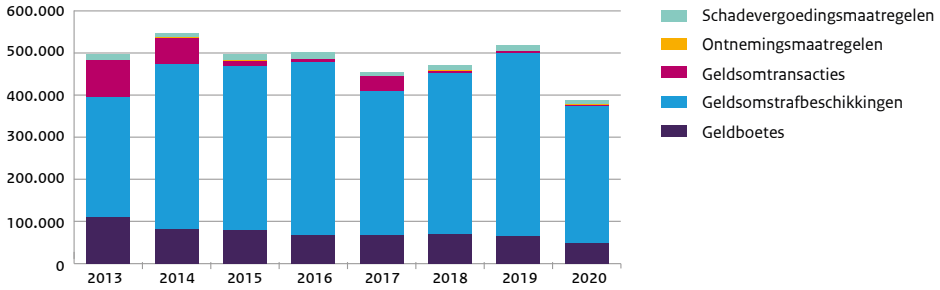

Bron: SKM

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geldboetes	98.900	74.500	72.000	60.400	60.500	62.600	59.800	45.000
Geldsomstrafbeschikkingen	259.200	352.800	351.900	371.600	310.000	346.400	391.600	292.500
Geldsomtransacties	77.900	57.200	10.600	6.400	30.400	4.000	3.100	2.300
Ontnemingsmaatregelen	1.000	1.000	900	1.000	1.000	1.200	1.100	1.200
Schadevergoedingsmaatregelen	12.800	12.900	13.000	12.900	13.200	12.500	12.000	9.400

	Misdrijven							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Niet in behandeling genomen registraties*	nb	543.000	530.800	513.900	394.300	434.100	405.200	403.500
Uitscreeningspercentage		55%	55%	56%	48%	57%	51%	51%
Opgehelderde delicten	280.100	268.200	243.700	232.400	213.100	214.400	227.800	216.400
Ophelderingspercentage		27%	25%	25%	26%	28%	28%	27%
Afgeronde onderzoeksdossiers	nb	445.100	417.500	408.300	374.800	369.600	381.900	362.900
wv met 1 of meer verdachten	nb	250.700	233.800	234.200	209.100	216.300	231.600	219.700
wv zonder verdachten	nb	194.400	183.700	174.100	165.800	153.300	150.300	143.200
Vroegtijdig beëindigde onderzoeksdossiers	nb	16.800	19.700	19.400	21.000	25.800	36.500	58.300

**2019 voor delicttype 'fraude met online handel' obv datum kennisname, 2020 alle delicten obv datum kennisname*

Figuur 1.5

	Misdrijven								Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beslissingen opsporingsinstanties	338.400	318.400	286.800	267.800	243.100	237.500	242.300	218.600	401.300	410.700	324.700	353.400	309.800	309.600	323.900	331.400
Strafbeschikking	19.600	19.000	16.500	14.100	12.800	9.500	10.100	8.100	326.600	324.500	253.400	269.500	219.300	224.900	241.500	238.400
Halt (incl. Halt+)	6.400	9.000	8.800	9.600	9.000	7.200	8.000	6.400	9.800	9.200	9.000	9.500	8.600	7.300	7.900	7.100
Reprimande	6.800	7.600	5.700	5.900	5.000	5.100	5.800	4.400	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Onvoorwaardelijk sepot	62.200	52.800	52.500	54.300	40.800	35.600	6.900	800	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Inzenden OM	243.300	230.100	203.200	183.900	175.500	180.100	211.500	198.900	64.900	77.000	62.400	74.400	81.900	77.500	74.500	85.900

« Terug

Figuur 1.7

	Misdrijven								Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beslissingen OM initiële stroom	213.700	207.400	192.400	183.700	177.600	167.600	185.000	165.300	72.300	72.400	64.000	72.800	76.300	77.400	74.300	73.000
Strafbeschikking/transactie	60.000	54.200	42.700	41.300	39.700	37.100	35.800	31.800	26.900	31.000	30.400	32.700	33.900	34.300	31.300	38.700
Voorwaardelijk sepot	9.900	11.300	9.600	8.900	9.000	8.700	8.900	11.400	700	600	700	500	500	500	500	300
Onvoorwaardelijk sepot	38.700	39.800	36.500	37.100	30.600	32.100	51.300	51.700	7.800	9.200	7.000	17.500	15.000	15.300	11.700	18.900
Dagvaarden	102.100	99.800	101.800	94.400	95.600	87.800	87.900	69.900	36.700	31.700	25.900	22.000	26.600	27.000	30.600	15.000
Overig	3.000	2.400	1.800	1.900	2.700	1.800	1.000	600	200	0	0	0	200	200	100	100

« Terug

Figuur 1.9

	Misdrijven								Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vonnissen ZM initiële stroom	102.100	99.800	101.800	94.400	96.400	88.700	88.800	69.800	36.700	31.700	25.900	22.000	26.500	27.100	30.700	15.000
Schuldig met straf	82.000	78.200	79.600	73.900	75.700	70.400	70.200	54.100	33.200	28.500	22.500	19.400	24.100	25.100	27.900	13.300
Schuldig zonder straf	1.600	1.800	2.300	1.800	1.700	1.400	1.400	1.200	1.200	1.000	900	700	900	700	1.000	800
Vrijspraak	8.700	9.000	9.700	8.900	8.200	6.900	6.000	4.500	1.700	1.600	1.800	1.100	900	900	1.100	700
Ontslag van rechtsvervolging	600	600	600	500	400	400	400	400	200	200	100	200	100	100	200	100
Voegen ter terechtzitting	7.900	8.800	8.200	8.200	9.200	8.400	9.400	9.500	100	100	100	100	0	100	100	100
Overig	1.300	1.300	1.500	1.100	1.200	1.200	1.300	200	400	300	500	600	500	200	500	100

« Terug

Figuur 1.11

	Misdrijven								Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beslissingen initiële stroom	308.800	295.700	276.000	267.600	246.000	225.800	216.700	184.900	408.600	406.100	326.300	351.700	304.100	309.600	323.800	318.500
1e inhoudelijke beslissing in opsporingsfase	95.100	88.300	83.600	84.000	67.600	57.400	30.800	19.700	336.400	333.700	262.400	279.000	227.900	232.200	249.400	245.500
1e inhoudelijke beslissing in vervolgingsfase	111.500	107.600	90.600	89.300	82.000	79.800	97.000	95.400	35.600	40.800	38.100	50.700	49.700	50.300	43.700	57.900
1e inhoudelijke beslissing in berechtingsfase	102.100	99.800	101.800	94.400	96.400	88.700	88.800	69.800	36.700	31.700	25.900	22.000	26.500	27.100	30.700	15.000

« Terug

Figuur 1.12

	Misdrijven								Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beslissingen initiële stroom	308.800	295.700	276.000	267.600	246.000	225.800	216.700	184.900	408.600	406.100	326.300	351.700	304.100	309.600	323.800	318.500
Schuldig (met en zonder straf)	186.400	181.000	165.200	155.600	153.000	139.400	140.200	117.300	398.300	394.800	316.800	332.200	287.400	292.800	310.200	298.600
Vrijspraak	8.700	9.000	9.700	8.900	8.200	6.900	6.000	4.500	1.700	1.600	1.800	1.100	900	900	1.100	700
Onvoorwaardelijk sepot	100.900	92.600	89.000	91.500	71.400	67.700	58.200	52.500	7.800	9.200	7.000	17.500	15.000	15.300	11.700	18.900
Overig (incl. voegen)	12.700	13.100	12.100	11.700	13.400	11.800	12.200	10.600	800	700	800	900	800	600	900	300

« Terug

Figuur 3.2

	Misdrijven								Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beslissingen OM op verzetten/ mislukte executies	14.600	16.300	19.700	17.000	12.900	15.900	14.800	14.300	34.100	40.300	72.100	58.100	49.400	57.300	48.100	42.900
Strafbeschikking/transactie	1.000	900	700	1.300	1.000	900	1.200	1.200	2.100	4.000	4.000	2.500	2.400	1.900	2.100	3.400
Voorwaardelijk sepot	200	400	0	0	0	100	200	300	300	100	100	0	0	0	0	0
Onvoorwaardelijk sepot	4.000	3.900	6.500	6.800	3.800	7.000	5.900	6.700	11.900	12.400	34.100	26.500	15.100	24.500	15.800	26.500
Dagvaarden/oproeping	9.300	11.200	12.500	8.800	8.000	7.900	7.500	6.000	19.800	23.700	33.900	29.000	31.800	30.900	30.100	13.000
Overig	0	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0

« Terug

Figuur 3.3

	Misdrijven								Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vonnissen ZM op verzetten of mislukte executies	9.300	11.200	12.500	8.800	8.000	7.900	7.500	6.000	19.800	23.700	33.900	29.000	31.700	30.900	30.100	13.000
Schuldig met straf	7.500	8.600	8.900	6.300	6.100	6.000	5.500	4.400	17.500	19.300	28.000	24.300	25.500	25.900	26.100	11.400
Schuldig zonder straf	300	500	900	500	400	300	400	300	800	1.700	2.400	1.500	2.200	1.500	1.400	500
Vrijspraak	900	1.400	1.900	1.300	1.100	1.000	800	600	1.100	2.000	2.700	2.100	2.700	2.500	1.800	800
Ontslag van rechtsvervolging	0	100	100	100	100	0	0	0	100	300	200	400	200	200	100	100
Voegen ter terechtzitting	300	300	200	200	100	200	600	600	0	0	100	100	0	0	0	0
Overig	300	300	500	500	300	200	200	200	200	400	600	700	1.100	700	700	200

« Terug

Figuur 4.1

	Misdrijven								Overtredingen							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal sancties/maatregelen opgelegd (in 1e aanleg) - zowel nav 1e inhoudelijke beslissing als nav verzetten of mislukte executies*	219.900	210.600	196.300	185.200	186.800	176.900	173.600	141.800	419.000	411.400	348.200	365.000	316.600	321.800	341.300	315.500
Vrijheidsbenemende sancties/ maatregelen (vw en onvw)	38.200	38.000	38.700	37.100	36.900	35.800	36.200	29.300	4.600	5.200	4.900	4.500	6.500	7.500	7.800	2.900
Financiële sancties of maatregelen	111.800	101.700	91.400	83.700	82.000	78.300	76.700	61.900	395.700	389.600	324.500	339.100	290.200	296.600	314.100	299.200
Taakstraffen	54.700	54.400	52.600	51.300	54.400	50.300	47.900	37.100	15.600	14.100	14.400	15.200	15.100	13.500	14.100	9.400
Overige interventies (bv rij-ontzeggingen)	15.300	16.400	13.500	13.200	13.500	12.500	12.900	13.500	3.100	2.500	4.400	6.200	4.900	4.300	5.300	4.000

« Terug

***Dit zijn alle sancties/maatregelen die nav de beslissingen genomen door de diverse opsporingsinstanties, het OM of het vonnis van de rechter zijn opgelegd. Het kan voorkomen dat dit zowel een sanctie is die in 1e instanties is opgelegd, als ook een sanctie die volgt uit de beslissing op verzet of mislukte executie. Dit is niet te onderscheiden. Voorts speelt mee dat bij verzet of bezwaar dit geen opschortende werking heeft op de uitvoering van de opgelegde sanctie of maatregel in 1e aanleg. Bij een mislukte executie is het evident dat de organisatie belast met de ten uitvoerlegging van de sanctie of maatregel inspanningen heeft gepleegd. In beide gevallen is het waardevol/zinvol om het totaal aantal sancties en maatregelen in beeld te brengen, daar dit een goed beeld geeft van alle inspanningen die van de organisaties in de ten uitvoerlegging worden verlangd.*